

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра слов'янської філології

**ПРОБЛЕМАТИКА ЖІНОЧОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПРОЗІ
СЛАВЕНКИ ДРАКУЛИЧ ТА ЮЛІАНИ МАТАНОВИЧ**

Кваліфікаційна робота
на здобуття ОС «магістр»
студентки II курсу
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації 035.037 «Слов'янські
мови та літератури (переклад включно),
перша – хорватська»,
ОНП «Славістика Центрально-Східної
Європи і Балкан: теоретичні та прикладні студії: хорватська та українська мови і
літератури»
Наталії МІКУЛІНОЇ

Науковий керівник:
к. філол.н, доцент кафедри
слов'янської філології
Олена ДЕРКАЧ

«Допущено до захисту»
Протокол № 12 кафедри
слов'янської філології
ННІФ від 27.04.2023
Завідувач кафедри
к.філол.н., доц. _____

Олена ДЗЮБА-ПОГРЕБНЯК

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Проблема жіночої ідентичності у художній літературі.....	7
1.1 Історія дослідження теми жіночої ідентичності.....	14
1.2 Теорія дослідження жіночої ідентичності.....	21
1.3 Концепція феміністичної літератури.....	24
Розділ 2. Жіноче письмо у хорватській літературі.....	30
2.1 Традиція жіночого письма у хорватській літературі.....	35
2.2 Жіночі образи та проблема жіночої ідентичності у творах хорватської літератури.....	42
Розділ 3. Типи жіночих ідентичностей у прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович.....	62
3.1 Типологія жіночої ідентичності у творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович.....	69
3.3 Вплив соціально-історичного контексту на формування ідентичності героїнь.....	79
Висновки.....	82
Список використанох літератури та джерел.....	86

ВСТУП

У сучасному світі проблематика жіночої ідентичності стала актуальною темою для багатьох досліджень в різних галузях науки та мистецтва. Ця тема особливо важлива в літературі, де вона дозволяє письменникам досліджувати різноманітні аспекти жіночого досвіду та виразити важливі питання щодо гендерної рівності та прав жінок.

Славенка Дракулич та Юліана Матанович - це дві сучасні хорватські письменниці, які у своїй прозі активно досліджують питання жіночої ідентичності та її формування. Обидві авторки привертають увагу до складних проблем, з якими стикаються жінки у сучасному світі, використовуючи в своїх творах різні жанри та стилі.

Дослідження проблематики є однією з ключових складових будь-якої наукової роботи, оскільки саме вона визначає тематику та напрямок дослідження. У нашій дипломній роботі проблематика стосується жіночої ідентичності у прозі двох сучасних письменниць - Славенки Дракулич та Юліани Матанович.

Жіноча ідентичність - це складне та багатогранне поняття, що включає в себе сукупність внутрішніх та зовнішніх характеристик, які визначаються соціокультурним та історичним контекстом, стереотипами та уявленнями про роль та місце жінки в суспільстві. Проблематика жіночої ідентичності має велике значення в сучасному світі, де змінюються стереотипи та уявлення про роль та місце жінок у суспільстві.

У прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович знайшли відображення різноманітні аспекти жіночої ідентичності, такі як самопізнання, пошук власного місця в житті та суспільстві, роль матері, дружини, коханої. Дослідження проблематики жіночої ідентичності у творчості цих авторок є актуальним, оскільки воно дозволить зрозуміти, яким чином вони сприймають та розуміють

світ навколо себе, як вони формують свої погляди та уявлення про жіночу ідентичність та як впливає на це соціокультурний та історичний контекст.

Обрана тема є **актуальною**, оскільки звертає увагу на проблеми, пов'язані зі статевою та гендерною рівністю, а також на питання формування жіночої ідентичності у сучасному світі.

У сучасному суспільстві жінки стикаються з багатьма викликами, пов'язаними з формуванням власної ідентичності. Вони шукають своє місце в суспільстві, намагаються вибрати свій життєвий шлях, визначити свої цілі та цінності. Авторки Славенка Дракулич та Юліана Матанович в своїх творах досліджують ці проблеми, звертаючи увагу на те, як соціокультурний та історичний контекст впливає на формування жіночої ідентичності.

Таким чином, дослідження проблематики жіночої ідентичності у прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович є важливим з точки зору розуміння сучасних проблем, пов'язаних зі статевою рівністю та самовизначенням жінок у сучасному світі.

Мета дипломної роботи полягає у дослідженні особливостей художнього зображення жіночої ідентичності в прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович. Для досягнення цієї мети було визначено такі завдання:

- проаналізувати творчість Славенки Дракулич та Юліани Матанович з точки зору проблематики жіночої ідентичності;
- дослідити особливості художнього зображення жінок у прозі обох авторок;
- визначити спільні та відмінні риси в творчості Славенки Дракулич та Юліани Матанович щодо проблематики жіночої ідентичності;
- проаналізувати вплив соціокультурного та історичного контексту на формування ідентичності жінок у прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович;
- ознайомитися з творчість Славенки Дракулич та Юліани Матанович;

- опрацювати критичну літературу, яка досліджує проблематику жіночої ідентичності;
- виокремити образи з творів Славенки Дракулич та Юліани Матанович, які чітко висвітлюють проблематику типів жіночої ідентичності;
- дослідити типологія жіночої ідентичності у творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович
- дослідити традиція жіночого письма у хорватській літературі;
- ознайомитися з концепцією феміністичної літератури;

Об'єкт дослідження: романи «Frida ili o boli», «Kao da me nema», збірка есе «Як ми пережили комунізм і навіть сміялися», роман «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu», роман «Mramorna koža», роман «Азбука моєї бабусі» Славенки Дракулич та Юліани Матанович збірка оповідань «Zašto sam vam lagala», «Kao da smo otac i kći».

Предмет дослідження: проблема жіночих ідентичностей в образах жінки у романах «Frida ili o boli», «Kao da me nema», збірка есе «Як ми пережили комунізм і навіть сміялися», роман «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu», роман «Mramorna koža» Славенки Дракулич та Юліани Матанович збірка оповідань «Zašto sam vam lagala», «Kao da smo otac i kći»,

У дипломній роботі з проблематики жіночої ідентичності в прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович будуть використані такі **методи дослідження:**

- Аналітичний метод - для проаналізування творчості обох авторок з точки зору проблематики жіночої ідентичності.
- Контекстуальний метод - для визначення впливу соціокультурного та історичного контексту на формування ідентичності жінок у прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович.
- Історико-культурний метод - для дослідження історичного контексту, в якому формувалася жіноча ідентичність.

- Порівняльний метод - для визначення спільних та відмінних рис в творчості Славенки Дракулич та Юліани Матанович щодо проблематики жіночої ідентичності.
- Комплексний метод - для всебічного дослідження проблематики жіночої ідентичності в творчості обох авторок, що включає в себе використання різних методів дослідження.

Структурно робота складається із вступу, трьох розділів з підрозділами висновків та списку літератури.

Розділ 1. Проблема жіночої ідентичності у художній літературі

Проблема жіночої ідентичності у художній літературі є однією з найбільш актуальних тем в сучасному літературознавстві. Вона висвітлює складний процес формування та визначення індивідуальної та соціальної ідентичності жінок, а також розкриває проблеми гендерної рівності та соціальної справедливості.

Художня література з часів свого зародження була здатна зображувати складні ідеї та проблеми, що стосуються людської душі та соціального життя. Жіноча ідентичність, яка пов'язана з проблемами жінок, їхнім ставленням до себе та соціальними нормами, не є винятком. У художній літературі проблема жіночої ідентичності може бути розкрита з різних точок зору, що дає можливість отримати різноманітні та цікаві інтерпретації та роздуми. Один з визначних представників літератури, що досліджує тему жіночої ідентичності, - Вірджинія Вульф. У своїх романах, зокрема "До маяка" та "Місце в кінці", вона розглядає питання жіночої ідентичності, відносин між статями та ролі, яку жінка відіграє в родині та суспільстві.

Іншим визначним представником є Сімон де Бовуар, французька письменниця та філософ, яка в своїй книзі "Друга стаття"[62] досліджує питання становлення жінки як індивіда та виявляє стереотипи та уявлення, які пов'язані з жіночою ідентичністю.

Інші важливі праці на тему жіночої ідентичності включають "Жінки, що біжать з вовками" Кларіси Пінкола Естес, "Другій половині життя" Герд фон Руфф-Студент та "Жінки, які біжать з лютнем" Аріель Гордон.

Жіночий образ також має важливе місце в літературі. Він відображає стереотипи та очікування, пов'язані з жінками в різних культурах та епохах. Цей образ може бути як ти ідеалізованим, так і негативним. Наприклад, у романі "Громадянка" Шарлотти Перкінс Гілман, головна героїня втрачає свою ідентичність, бо їй було наказано займатися тільки домашніми справами, що стало причиною її депресії та занепаду.

У книзі "Жовтий шпиль" Катерини Мансфілд, головна героїня стикається зі своїми внутрішніми конфліктами та спробами знайти своє місце у житті. А у романі "Очі Аманди" Емми Доногью, авторка показує важливість вільного вибору та самостійності у формуванні ідентичності жінки.

Усі ці твори допомагають нам зрозуміти складнощі, з якими стикаються жінки у пошуку своєї ідентичності та самостійності в різних культурах та епохах. Вони надають інформацію та розуміння того, як важко бути жінкою у світі, де уявлення про жіночу ідентичність та її роль у суспільстві часто залежать від стереотипів та очікувань.

Однією з найбільш відомих письменниць, які досліджують проблеми жіночої ідентичності, є Вірджинія Вульф. У своїх творах, зокрема у романі "До маяка"[96], вона досліджує питання самовизначення жінок та їхнього відношення до соціальної системи. Також значну увагу до проблем жіночої ідентичності приділяють сучасні автори, зокрема Славенка Дракулич, Юліяна Матанович та інші.

У сучасній літературі проблематика жіночої ідентичності є однією з найбільш актуальних тем. Вона стала об'єктом дослідження багатьох вчених, які зосереджують увагу на тому, як жінки відображаються в літературних творах та як вони протиставляються гендерним стереотипам.

У художній літературі проблема жіночої ідентичності може бути представлена різними способами. Наприклад, в деяких творах можна побачити образи жінок, які є стереотипними та намагаються знайти свій власний шлях у житті. Інші автори показують, як жінки борються зі стереотипами та протиставляються соціальним нормам, які на них нав'язуються.

Наприклад, роман "Щоденник Анни Франк" є одним з найвідоміших прикладів літератури, де зображено проблему жіночої ідентичності. Анна Франк зіткнулася з багатьма викликами, зокрема з рольовими очікуваннями, стереотипами та антисемітизмом. Хоча її щоденник був написаний під час Другої

світової війни, проблеми, з якими стикалася дівчина, все ще актуальні і важливі до наших днів.

Проблема жіночої ідентичності у художній літературі є важливою темою для вивчення. Ця проблема виникає зі суперечностей між стереотипним уявленням про жіночу роль у суспільстві та реальністю, в якій жінки виявляються багатограними особистостями зі своїми власними проблемами та амбіціями.

У художній літературі ця проблематика найчастіше висвітлюється через жіночі персонажі, які шукають своє місце у світі, борються зі стереотипами, відчують тиск соціуму та вимог до себе, виявляють силу та вразливість одночасно.

Одним зі зразків цього напрямку в літературі є феміністична література, що зародилася в 1960-х роках, і яка висвітлює проблеми жінок у суспільстві та звертає увагу на їхню незалежність, свободу вибору та права на гідне життя.

До інших зразків літератури, що досліджують проблематику жіночої ідентичності, можна віднести романи та оповідання, де головні героїні борються з різними викликами життя, такими як гендерна дискримінація, насильство, сексуальність та материнство.

Наприклад, в романі "Щоденники Хеллен" авторки Хеллен Філінгем відбувається розгортання історії про жінку-письменницю, яка повинна боротися зі стереотипами про жіночу роль, а також з тим, як ці стереотипи впливають на її творчу діяльність.

Крім того, в літературі можна знайти різні підходи до вирішення проблеми жіночої ідентичності. Одні автори ставляться до неї критично, і виявляють негативні наслідки соціальних стереотипів і конформізму, які перешкоджають жінкам розвиватися відповідно до своїх інтересів та здібностей. Інші автори, навпаки, заохочують жінок бути самими собою, розкривати свій потенціал та прагнути до досягнення власних цілей.

Жіноча ідентичність є складним та багатоаспектним явищем, що відображає культурні, соціальні та індивідуальні фактори. Тому, для розуміння та аналізу жіночої ідентичності в творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович, ми повинні розглянути різні теоретичні концепції та феміністичні підходи, що допоможуть нам прослідкувати розвиток цієї теми в літературі.

Один з основних підходів до вивчення жіночої ідентичності - це концепція "гендеру" як соціальної конструкції, що формується в контексті культурних та соціальних стереотипів. Цей підхід зосереджується на ролі, яку відіграє гендер у формуванні ідентичності та досвіду жінок.

Інший підхід - це концепція "інтерсекціональності", яка враховує не тільки гендер, а й інші соціальні та культурні фактори, такі як раса, клас, національність тощо. Цей підхід дозволяє розглядати жіночу ідентичність як складний та багатоаспектний процес, що залежить від різних факторів. Також слід зазначити значущість літератури з феміністською спрямованістю, яка відтворює жіночий досвід та звертає увагу на проблеми гендерної нерівності та дискримінації..

Зрештою, проблема жіночої ідентичності в літературі відображає суспільний контекст, в якому жінки проживають, а також ставлення до них в суспільстві. Художня література може відігравати важливу роль у формуванні світосприйняття та розумінні проблем, з якими стикається жінка в сучасному світі. Дослідження проблеми жіночої ідентичності в художній літературі може допомогти зрозуміти, які фактори перешкоджають розвитку жінок, та які шляхи їх подолання можуть бути запропоновані в майбутньому.

Проблема жіночої ідентичності є важливою темою у художній літературі, яка досі є актуальною. Ця проблема полягає у тому, що жінки, як окрема група в суспільстві, стикаються зі складнощами у формуванні своєї ідентичності та отриманні соціальної активності на рівних з чоловіками у багатьох аспектах життя. У художніх творах, що займаються цією темою, автори намагаються

дослідити різні аспекти жіночої ідентичності та показати складність її формування.

Художні твори можуть допомогти підвищити рівень свідомості про проблеми, з якими стикаються жінки у суспільстві, а також про можливі шляхи їх розв'язання. Таким чином, вони можуть сприяти розумінню важливості рівноправності та рівності статей у суспільстві.

Окрім того, художня література може впливати на формування світогляду та ставлення людей до жінок. Вона може сприяти зміні стереотипних уявлень про жінок у суспільстві та сприяти популяризації позитивного образу жінки як активної учасниці різних сфер життя та маючої вагому думку щодо суспільних питань.

У своїх творах автори можуть використовувати різні жанри та стилі письма, щоб донести свої ідеї до читача та показати складність проблеми жіночої ідентичності. При цьому, важливо, щоб автори не ставили виключно жінок в опозицію до чоловіків, а намагалися показати різноманітність і складність сучасного суспільства, в якому гендерні ролі не є жорсткими та однозначними. Проблема жіночої ідентичності у художній літературі має глибокий соціальний та культурний контекст, тому важливо, щоб автори відображали різні аспекти цієї проблеми з урахуванням культурних та історичних особливостей країни та епохи, у якій діє героїня. Важливо також враховувати різні соціальні та етнічні контексти, щоб збільшити відображення різноманітності жінок та показати складність формування їхньої ідентичності.

У художній літературі можна знайти різні підходи до вирішення проблеми жіночої ідентичності, такі як показ внутрішнього конфлікту героїні, її пошуки власної ідентичності, або зображення жінок у ролі активних учасниць суспільства, які здатні впливати на події та розвиток подій. Важливо, щоб автори не ставили відношення до проблеми жіночої ідентичності догматично, а

дозволяли читачеві самостійно усвідомлювати проблему та шукати шляхи її вирішення.

Узагальнюючи, проблема жіночої ідентичності є важливою темою у художній літературі, яка вимагає уваги та розгляду. Художні твори можуть допомогти збільшити свідомість про проблему, змінювати стереотипи та формувати позитивний образ жінки як активної учасниці різних сфер життя. Важливо, щоб автори намагалися показати різноманітність та складність проблеми льства, в якому гендерні ролі не є жорсткими та однозначними.

Проблема жіночої ідентичності у художній літературі має глибокий соціальний та культурний контекст, тому важливо, щоб автори відображали різні аспекти цієї проблеми з урахуванням культурних та історичних особливостей країни та епохи, у якій діє героїня. Важливо також враховувати різні соціальні та етнічні контексти, щоб збільшити відображення різноманітності жінок та показати складність формування їхньої ідентичності.

У художній літературі можна знайти різні підходи до вирішення проблеми жіночої ідентичності, такі як показ внутрішнього конфлікту героїні, її пошуки власної ідентичності, або зображення жінок у ролі активних учасниць суспільства, які здатні впливати на події та розвиток подій. Важливо, щоб автори не ставили відношення до проблеми жіночої ідентичності догматично, а дозволяли читачеві самостійно усвідомлювати проблему та шукати шляхи її вирішення.

Узагальнюючи, проблема жіночої ідентичності є важливою темою у художній літературі, яка вимагає уваги та розгляду. Художні твори можуть допомогти збільшити свідомість про проблему, змінювати стереотипи та формувати позитивний образ жінки як активної учасниці різних сфер життя. Важливо, щоб автори намагалися показати різноманітність та складність проблеми.

1.1 Історія дослідження теми жіночої ідентичності

Дослідження теми жіночої ідентичності є важливою складовою феміністичних досліджень та гендерних студій. Це поле досліджень займається вивченням того, як жінки формують свою ідентичність та як вона взаємодіє з іншими факторами, такими як культура, соціальні умови та стереотипи, що існують щодо гендеру.

Дослідження теми жіночої ідентичності почалося в середині 20 століття з формуванням феміністичних рухів в США та країнах Західної Європи, які боролися за права жінок та протестували проти гендерної нерівності. У цей період з'явилися перші дослідження жіночої ідентичності, зокрема, у феміністичних студіях та соціології.

У 1960-і та 1970-і роки активно розвивався другий хвилі фемінізму, який був спрямований на боротьбу за соціальну та політичну рівність жінок. У цей період з'явилися важливі роботи у сфері гендерної теорії, які досліджували жіночу ідентичність та інші гендерні питання.

У 1980-і та 1990-і роки розвивалися теорії, які враховували вплив різних соціальних та культурних факторів на формування жіночої ідентичності. Наприклад, концепція "інтерсекціональності" відображала залежність жіночої ідентичності від різних аспектів ідентичності, таких як раса, клас, національність та інші.

Сучасні дослідження теми жіночої ідентичності активно досліджують вплив нових факторів, таких як інтернет та соціальні мережі, на формування жіночої ідентичності. Також досліджується вплив гендерної політики, різних стереотипів та культурних практик на формування жіночої ідентичності.

Основні напрямки досліджень теми жіночої ідентичності включають в себе:

Феміністичні підходи до дослідження жіночої ідентичності, які стверджують, що ідентичність жінки формується в контексті гендерної нерівності та патріархальної культури.

Постколоніальні підходи до дослідження жіночої ідентичності, які зосереджуються на взаємодії між культурою та колоніальними та постколоніальними структурами влади.

Психологічні підходи до дослідження жіночої ідентичності, які досліджують психологічні процеси та механізми, які впливають на формування жіночої ідентичності.

Соціологічні підходи до дослідження жіночої ідентичності, які зосереджуються на впливі соціальних та культурних факторів на формування жіночої ідентичності.

Інтердисциплінарні підходи до дослідження жіночої ідентичності, які поєднують в собі різні наукові дисципліни, такі як філософія, соціологія, антропологія та інші.

Дослідження теми жіночої ідентичності є важливим для розуміння взаємодії між гендером, культурою, соціумом. Дослідження можуть допомогти виявити та зрозуміти глибинні причини та наслідки гендерної нерівності та стереотипів, які впливають на формування жіночої ідентичності.

Дослідження теми жіночої ідентичності можуть також допомогти в розробці політик та програм, спрямованих на забезпечення рівних можливостей та прав для жінок, зокрема в галузі освіти, праці та участі у політичному житті. Врахування різних культурних, соціальних та індивідуальних контекстів формування жіночої ідентичності може допомогти в розробці більш ефективних та дієвих політик у цій сфері.

Окрім того, дослідження теми жіночої ідентичності можуть допомогти в просуванні ідеї гендерної рівності та підвищенні гендерної свідомості в суспільстві. Це може бути особливо важливим у контексті боротьби з гендерною дискримінацією та насильством проти жінок.

Історія дослідження проблеми жіночої ідентичності в літературі відображається в широкому колі наукових праць, які охоплюють період з кінця XIX століття до

сьогодення. Протягом цього часу вчені, літературознавці та феміністки аналізували проблеми, пов'язані зі становленням індивідуальної жіночої ідентичності, досліджували жіночу писемність, феміністські та гендерні аспекти літератури.

Один з перших дослідників проблеми жіночої ідентичності у літературі - Шарлотта Перкінс Гілман. У своїй книзі "Жовтий шпальт" вона досліджувала соціальну роль жінок у вікторіанському суспільстві та ролі, які призначалися жінкам у літературі. Вона наголошувала на необхідності створення нової жіночої літератури, яка відображала би не тільки дійсність життя жінок, але й їх духовність та індивідуальність.

Інший відома дослідниця- Джудіт Батлер, яка в своїй книзі "Gender Trouble"[6] аналізувала, як соціальні стереотипи впливають на формування гендерної ідентичності та визначають межі можливостей для індивідів. Вона підкреслювала, що гендерна ідентичність не є статичним явищем, а формується в процесі соціалізації та взаємодії з соціальними структурами.

Третім прикладом є робота Елейн Шоуолтер "A Literature of Their Own: British Women Novelists from Bronte to Lessing" [9], де авторка аналізує роль жінок в англійській літературі з часів Бронте до Доріс Лессінг. Шоуолтер розглядає, як жінки-письменниці створювали свій власний погляд на світ і які теми та проблеми вони порушували у своїх творах. Вона також досліджує вплив соціального, політичного та культурного контексту на творчість жінок-письменниць. Робота Шоуолтер є важливим внеском у вивчення історії та розвитку жіночої літератури у Великій Британії.

Усі ці дослідження демонструють важливість проблеми жіночої ідентичності в художній літературі та показують, як вона відображалася у творах жінок-письменниць. Вони також допомагають краще зрозуміти соціально-культурний контекст, у якому творилися ці твори та відображалися питання і проблеми, що стосуються жіночої ідентичності.

Ще одним важливим дослідженням у галузі жіночої ідентичності є книга Наомі Вулф "The Beauty Myth", яка була опублікована в 1990 році. У цій книзі автор досліджує те, як стандарти краси впливають на жінок і як це відображається на їхньому самовизначенні й ідентичності. Вулф стверджує, що стандарти краси, які нав'язуються жінкам через засоби масової інформації та рекламу, обмежують жінок у їхніх можливостях і ведуть до того, що вони починають більше дбати про свою зовнішність, ніж про свої внутрішні якості.

Інше важливе дослідження у цій області - це книга Бетті Фрідан "The Feminine Mystique", яка була опублікована в 1963 році. У цій книзі автор досліджує проблему "жіночої задушеності" і розглядає, як соціально-культурні чинники, такі як роль матері і домогосподарки, обмежують жінок у їхній можливості досягти своїх особистих і професійних цілей. Фрідан стверджує, що суспільство обмежує жінок у виборі свого життєвого шляху, що призводить до їхнього відчуття невпевненості і незадоволеності, а також до проблем з ідентичністю.

Також варто згадати книгу Жозефін Донован "Feminist Theory: The Intellectual Traditions of American Feminism", яка була опублікована в 1985 році. У цій книзі автор досліджує історію жіночого фемінізму в США, розглядає різні напрямки фемінізму і їхні впливи на ідентичність. Жозефін Донован у своїй книзі "Feminist Theory: The Intellectual Traditions of American Feminism" висвітлює важливі аспекти історії жіночого руху в США, що сприяли формуванню жіночої ідентичності. Автор досліджує різні течії фемінізму, такі як радикальний фемінізм, ліберальний фемінізм, соціальний фемінізм та постмодерній фемінізм, і показує їхній вплив на розвиток ідентичності жінок.

У книзі Донован відзначається, що радикальні феміністки підкреслювали потребу в повній революції у статевих стосунках, в тому числі і відмові від гетеросексуальної орієнтації, що мала на меті звільнення жінок від традиційних ролей в суспільстві. Ліберальні феміністки, у свою чергу, підкреслювали важливість прав жінок та рівних можливостей, в тому числі у сфері освіти та

праці. Соціальні феміністки звертали увагу на роль економічної та політичної систем у формуванні жіночої ідентичності, а постмодерні феміністки підкреслювали розмаїття індивідуальних досвідів жінок та необхідність визнання різноманітності індивідуальних ідентичностей.

Таким чином, робота Донован є важливим дослідженням історії жіночого фемінізму в США та його впливу на формування жіночої ідентичності.

Феміністична концепція в літературі з'явилася внаслідок стрімкого розвитку фемінізму у 20 столітті. Ця концепція висвітлює питання гендерної рівності, ідентичності та ролі жінок в суспільстві. Феміністська література висловлює проблеми, з якими стикаються жінки у суспільстві, і наголошує на тому, що жінки мають право на рівні умови та можливості з чоловіками.

В результаті розвитку фемінізму у літературі з'явилася нова хвиля письменників, які зосередили свою увагу на темах, пов'язаних з гендерною проблематикою. Вони розглядали теми, пов'язані з жіночими правами, насильством щодо жінок, роль жінок у суспільстві та їхньому самовизначенні.

Феміністські течії у літературі змушують нас замислитися над тим, яким чином суспільство поводить з жінками, які перебувають в меншості, як ідеологія впливає на стереотипи і на погляди на роль жінки в суспільстві. Феміністична концепція у літературі допомагає побороти гендерну дискримінацію та забезпечити рівноправність чоловіків та жінок.

Історія дослідження теми жіночої ідентичності сягає далеко в минуле, але лише в останні десятиліття ця проблема стала об'єктом серйозного дослідження в рамках соціології, психології, культурології та інших галузей наукового знання.

У 1960-х роках почалося друге хвиля феміністського руху, який відкрив шлях для збільшення уваги до проблем жінок і їхнього становища в суспільстві. Феміністські дослідниці виявили, що традиційні гендерні ролі та стереотипи негативно впливають на жінок і їхню ідентичність.

У 1970-х роках з'явилися перші дослідження, присвячені жіночій ідентичності в рамках психології та соціології. У 1980-х роках феміністська критика літератури стала активно висвітлювати проблеми жінок у художніх творах.

У 1990-х роках почалося активне дослідження жіночої ідентичності в рамках культурології, де стали розглядатися питання взаємозв'язку ідентичності з культурою, традиціями та соціальним середовищем.

З початку XXI століття, з'явилися нові методи дослідження та аналізу, які дозволяють досліджувати більш складні аспекти жіночої ідентичності. Наприклад, увага приділяється вивченню жіночої ідентичності в міжкультурному контексті, а також її зв'язку з іншими аспектами соціальної та культурної ідентичності.

Сьогодні, жіноча ідентичність продовжує залишатися важливим об'єктом дослідження в різних галузях наукового знання. У цілому, дослідження жіночої ідентичності допомагає краще зрозуміти проблеми, з якими стикаються жінки в суспільстві, і знайти шляхи покращення їхнього становища. Наприклад, знання про те, які фактори впливають на формування ідентичності жінок, може допомогти розробити ефективні політики і програми, спрямовані на рівноправність та зниження нерівності між чоловіками і жінками. Крім того, дослідження жіночої ідентичності сприяє розвитку гендерної теорії та феміністських досліджень, що є важливим кроком у боротьбі за рівність та справедливість. Водночас, дослідження жіночої ідентичності також висуває нові питання та виклики, наприклад, як зберегти індивідуальність та різноманітність в межах різних жіночих груп та культур. Усе це показує, що дослідження теми жіночої ідентичності є важливим напрямом сучасної науки та суспільства.

1.2 Теорія дослідження жіночої ідентичності.

Теорія дослідження жіночої ідентичності у художній літературі базується на концептуальних і методологічних підходах феміністської теорії. За цими підходами, ідентичність не є статичним поняттям, а є продуктом соціального

конструювання та культурної продукції. Це означає, що ідентичність жінок не є заданою природньою якістю, а формується у процесі взаємодії зі світом навколо. Таким чином, дослідження жіночої ідентичності у художній літературі зосереджується на тому, які характеристики та риси жінок представлені в літературі, які ролі вони грають та як вони сприймають світ навколо. В рамках цієї теорії, дослідники аналізують як самі тексти, так і соціальний та культурний контекст їх створення.

Звичайно, залежно від підходу та напрямку, існують різні теорії жіночої ідентичності, запропоновані європейськими та американськими дослідниками. Ось декілька прикладів:

Теорія "жіночої гідності" (англ. "women's sense of self-worth") відповідає на питання, які ресурси та джерела надають жінкам внутрішню силу та впевненість у собі. Вона була запропонована американською психологинею Карол Гілліген.

Теорія "жіночого циклу життя" (англ. "women's life cycle theory") зосереджується на тому, як жіноча ідентичність змінюється зі зміною життєвих етапів, таких як дитинство, підлітковий вік, дорослість та старість. Ця теорія була розроблена американською соціологинею Елісон Девід.

Теорія "рольових конфліктів" (англ. "role conflict theory") розглядає ідентичність жінок в контексті їх ролей у суспільстві. Згідно з цією теорією, конфлікти між різними ролями (наприклад, матері та професійної кар'єристики) можуть впливати на жіночу ідентичність. Ця теорія була запропонована американським соціологом Робертом Гріном.

Щодо американських дослідників, можна згадати "теорію соціального ролювання" (social role theory) від Еліс Ейглер (Alice Eagly) та Шеллі Чейн (Shelley Chaiken), яка стверджує, що стереотипні гендерні ролі та очікування формуються на основі соціального досвіду та розподілу ролей у суспільстві.

Також, "теорія відчуження від тіла" (alienation from the body) від Сандри Бем (Sandra Bem) зосереджується на розумінні того, як стереотипні гендерні ролі

можуть призводити до відчуження жінок від своїх тіл, що згодом може негативно впливати на їхнє самопочуття та ідентичність.

Одним із підходів до дослідження жіночої ідентичності у художній літературі є теорія гендерної ролі. За цією теорією, стереотипні уявлення про ролі жінок та чоловіків впливають на формування їхньої ідентичності. Ідея про те, що жінки повинні бути пасивними, слабкими та підкореними, може бути відображена в літературі через стереотипні образи жінок. Ці образи можуть відображати жінок як сексуальних об'єктів, матері-героїнь або більш пасивних і слабких персонажів.

Інший підхід до дослідження жіночої ідентичності у художній літературі - це теорія інтерсекційності, яка акцентує на тому, що ідентичність жінок формується взаємодією різних соціальних та культурних чинників, таких як раса, етнічна належність, клас, сексуальна орієнтація тощо. Цей підхід визнає, що жінки можуть мати різні досвіди та стикаються з різними формами дискримінації на основі різних аспектів їхньої ідентичності.

Дослідження жіночої ідентичності у художній літературі також може включати аналіз текстів з гендерної перспективи, який дозволяє виявляти та аналізувати стереотипні уявлення про ролі жінок та чоловіків, а також виявляти приховану дискримінацію.

Застосування теорії дослідження жіночої ідентичності у художній літературі дозволяє краще зрозуміти, які уявлення та стереотипи формують уявлення про жінок, як вони сприймають світ та як можна більш різноманітно та точніше представляти жіночі персонажі в літературі. Це є важливим кроком до створення більш рівноправного та рівнозначного світу для жінок та чоловіків.

Отже, теорія дослідження жіночої ідентичності у художній літературі базується на феміністських концептуальних та методологічних підходах. Ідентичність жінок не є статичним поняттям, а є продуктом соціального конструювання та культурної продукції. У рамках цієї теорії дослідники аналізують як самі тексти, так і соціальний та культурний контекст їх створення.

Одним із підходів до дослідження жіночої ідентичності у художній літературі є теорія гендерної ролі, за якою стереотипні уявлення про ролі жінок та чоловіків впливають на формування їхньої ідентичності. Інший підхід - теорія інтерсекційності, яка враховує взаємодію різних форм дискримінації та утисків, що впливають на формування ідентичності жінок.

Дослідження жіночої ідентичності у художній літературі має велике значення для розуміння та побудови рівноправного та рівностіму суспільства. Вивчення ролі та характеристик жінок у художніх творах може допомогти виявити та викрити стереотипні уявлення та дискримінацію, що сприяє формуванню більш прогресивного та гуманітарного суспільства.

1.3 Концепція феміністичної літератури.

Феміністична література - це напрямок літератури, що зосереджений на розкритті жіночих досвідів, проблем та перспектив у контексті гендерної рівності та боротьби за права жінок. Феміністична література досліджує жіночу ідентичність та соціальні стереотипи, пов'язані з роллю жінок у суспільстві. Основними положеннями феміністичної літератури є:

Гендерна нерівність: феміністична література звертає увагу на те, що у суспільстві існує гендерна нерівність, коли жінки часто знаходяться в менш вигідному становищі порівняно з чоловіками.

Розкриття стереотипів: феміністична література прагне розкрити стереотипи, які пов'язані з ролями чоловіків і жінок у суспільстві, відмовитися від патріархальної ієрархії, що виступає в дискримінації та насильстві в бік жінок.

Підтримка жінок: феміністична література прагне допомогти жінкам у їх боротьбі за рівність та справедливість, стимулюючи їх до самопізнання, самоповаги та самовизначення.

Різноманітність: феміністична література враховує різноманітність жіночих досвідів та ідентичностей, що стали результатом взаємодії різних культур, рас, класів, сексуальних орієнтацій та інших факторів.

Зміна стереотипів у літературі: феміністична література прагне змінити стереотипи, які присутні в літературі, що стосуються ролі жінок, і перевернути їх у користь рівноправності та гендерної рівності.

Ще одним з основних положень феміністичної літератури є усвідомлення того, що жінки і чоловіки мають різний досвід життя і різні соціальні ролі в суспільстві. Феміністки стверджують, що ця різниця повинна відображатись у літературі, і намагаються привернути увагу до питань гендерної рівності та насильства щодо жінок.

Феміністична література також прагне змінити стереотипні уявлення про жінок та їх соціальні ролі. Це означає, що феміністки домагаються уваги до різних голосів жінок, які зазвичай були замовчуваними або ігнорованими у традиційній літературі. Вони намагаються відобразити різноманітність досвіду жінок, зокрема досвід жінок з різних етнічних, культурних та соціальних середовищ.

Крім того, феміністична література активно займається питаннями сексуальної дискримінації та насильства щодо жінок. Феміністки відкрито говорять про сексуальне насильство, зокрема про сексуальний та гендерний образ жінки в медіа, в рекламі та в культурі загалом.

Загалом, феміністична література прагне висловити голос жінок та дати їм можливість висловити свої думки та почуття. Вона активно протидіє дискримінації, сексизму та насильству щодо жінок, а також намагається змінити традиційні уявлення про жінок та їх ролі в суспільстві.

Феміністська література почала розвиватися в 1960-х роках як рух, що протестував проти дискримінації жінок у всіх сферах життя та вимагав рівних прав. Цей рух зосереджувався на питаннях жіночого здоров'я, сексуальності та репродуктивних прав.

Сучасна феміністична література зосереджується на багатьох різних аспектах жіночого життя, включаючи насильство проти жінок, нерівність в оплаті праці, стереотипні уявлення про роль жінок в суспільстві, різниці в соціальних можливостях та багато іншого. Феміністичні письменниці та письменники використовують свої твори для підтримки руху за права жінок та піднесення свідомості щодо гендерних питань у суспільстві. Концепція феміністичної літератури походить з феміністичного руху, що розгорнувся в 60-х роках ХХ століття. Феміністична література пропагує ідеї гендерної рівності та звертає увагу на те, як суспільство створює нерівності між чоловіками та жінками.

Феміністична література може бути розглянута як критика існуючого порядку. Вона спрямована на показ того, як патріархальна культура та стереотипи, пов'язані з роллю чоловіків та жінок у суспільстві, впливають на життя жінок, а також на відносини між чоловіками та жінками. Феміністична література також висловлює сумніви щодо ідеологічних поглядів та цінностей, що підтримують патріархальну систему.

Феміністична література досліджує жіночу ідентичність, жіночий досвід, історію та культуру жінок. Вона дає голос тим, хто був маргіналізований у літературі та інших суспільних дискусіях. Феміністична література звертає увагу на проблеми, з якими зіткнулися жінки, які прагнуть досягнути своїх мрій та реалізувати свої таланти в світі, де гендерні стереотипи ще досить поширені.

Феміністична література поділяється на кілька напрямків, таких як література другої хвилі фемінізму, яка зосереджується на питаннях власного тіла та розумінні власного сексуального Я; література третьої хвилі фемінізму, яка більше базується на культурних та соціальних аспектах, а також література інтерсекційного фемінізму, яка звертає увагу на те, як інші аспекти, такі як раса, сексуальна орієнтація та клас, впливають на жіночий досвід.

Феміністична література може бути в будь-якому жанрі, від поезії до прози, від наукових досліджень до автобіографій. Вона може мати різноманітні форми та стиль написання, але всі вони мають спільну мету - показати, як гендерна нерівність впливає на жінок та чоловіків, та пропагувати ідеї гендерної рівності та справедливості.

Феміністична література вплинула на культуру та літературу у цілому, відкриваючи двері для жінок-письменниць та привертаючи увагу до проблем, з якими зіткнулися жінки. Вона показує, що письменниці можуть бути не тільки об'єктом літературного дослідження, але й активними учасниками літературної та культурної сцени.

Феміністична література не просто звертає увагу на проблеми жінок у світі, але й надає можливість для зміни цього світу на краще, пропагуючи ідеї гендерної рівності та справедливості.

Феміністична література є важливим інструментом в боротьбі за рівність та визнання жінок у суспільстві. Ця література не тільки відображає жіночий досвід, але й висвітлює питання гендерної нерівності та дискримінації, які часто залишаються незрозумілими для чоловічої частини суспільства.

У творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович, можна побачити, як соціально-історичний контекст формує типи жіночих ідентичностей, які залежать від конкретного часу та місця. Вони описують життя жінок у складних історичних періодах, де вони стикалися з різними формами дискримінації та нерівності. У їх творах можна побачити, як національність, релігія, стать, раса та інші фактори впливають на життя жінок у різних історичних контекстах.

Феміністична література сприяє зміні уявлень про жіночу ідентичність, ставлення до ролі жінок у суспільстві, їх прав та можливостей. Вона нагадує, що гендерні стереотипи та норми є соціально сконструйованими та необґрунтованими. Ця література показує, що кожна жінка має право на вільний вибір свого шляху та життя.

Особливо важливою є феміністична література для молодих дівчат та жінок, які ще не мають достатнього досвіду в житті та можуть легко стати жертвами гендерної нерівності та дискримінації. Вона допомагає зрозуміти, що їхні проблеми не є. Феміністична література є важливим інструментом в боротьбі за рівність та визнання жінок у суспільстві. Ця література не тільки відображає жіночий досвід, але й висвітлює питання гендерної нерівності та дискримінації, які часто залишаються незрозумілими для чоловічої частини суспільства.

У творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович, можна побачити, як соціально-історичний контекст формує типи жіночих ідентичностей, які залежать від конкретного часу та місця. Вони описують життя жінок у складних історичних періодах, де вони стикалися з різними формами дискримінації та нерівності. У їх творах можна побачити, як національність, релігія, стать, раса та інші фактори впливають на життя жінок у різних історичних контекстах.

Феміністична література сприяє зміні уявлень про жіночу ідентичність, ставлення до ролі жінок у суспільстві, їх прав та можливостей. Вона нагадує, що гендерні стереотипи та норми є соціально сконструйованими та необґрунтованими. Ця література показує, що кожна жінка має право на вільний вибір свого шляху та життя.

Особливо важливою є феміністична література для молодих дівчат та жінок, які ще не мають достатнього досвіду в житті та можуть легко стати жертвами гендерної нерівності та дискримінації. Вона допомагає зрозуміти, що їхні проблеми не є

Результатом їхньої індивідуальності, а є складовою загальної проблеми системної нерівності в суспільстві. Феміністична література допомагає жінкам зрозуміти, що їхні переживання та думки є важливими і мають право на визнання та відповідну реакцію.

Окрім того, феміністична література може впливати на погляди та ставлення чоловіків до ролі та прав жінок у суспільстві. Вона допомагає зрозуміти, що

проблема гендерної нерівності є не тільки проблемою жінок, але й проблемою всього суспільства. Ця література може допомогти зменшити культурні стереотипи та погляди, які призводять до дискримінації жінок та інших груп.

Феміністична література може бути корисною для підтримки та підвищення самосвідомості жінок та підтримки їхньої боротьби за свої права. Вона може стати засобом залучення уваги до проблем, які стосуються жінок та їхнього становища у суспільстві. Феміністичні твори можуть стимулювати діалог між жінками та чоловіками про гендерну рівність та її важливість.

Застосування феміністичної літератури може бути корисним для освіти та підвищення культурного рівня суспільства. Вона може допомогти зрозуміти, як історичні та культурні фактори впливають на становище жінок та їхні права, і що можна зробити для зміни ситуації.

Розділ 2. Жіноче письмо у хорватській літературі.

Жіноче письмо у хорватській літературі, так само як і в інших країнах, почало розвиватись в рамках феміністичного руху. Це сталося в 70-х роках ХХ століття. Феміністки й жінки-письменниці почали виступати проти стереотипного уявлення про роль жінок в суспільстві й культурі, яке панувало в Хорватії та інших країнах. Вони вимагали рівності прав для жінок у всіх сферах життя, включаючи літературу.

Жіноче письмо в хорватській літературі відрізняється від чоловічого письма своїм підходом до тем і проблем, які стосуються жінок. Жінки-письменниці звертають увагу на гендерну нерівність, насильство щодо жінок, сексуальність і тілесність, ролі матері та господині в сім'ї, а також на соціальні й політичні проблеми. Жінки-письменниці також почали відверто писати про свій досвід, включаючи відносини з чоловіками, материнство, сексуальність і тілесність.

Відомі жінки-письменниці, які стали представницями жіночого письма, це Славка Жупанчич, Весна Крмечевич, Дубравка Угрешич, Снежана Трбоєвич і Весна Коларов. Вони у своїх творах зображували життя жінок із різних соціальних груп та культурних традицій, а також намагалися змінити ставлення до жінок у суспільстві.

Окрім того, жіноче письмо в хорватській літературі відрізняється від чоловічого своєю мовною формою. Жінки-письменниці часто використовують іншу мову, ніж чоловіки-письменники, або творять нову мовну форму, яка відображає жіночий світогляд та досвід.

Феміністична література в Хорватії розвивається й досі. Сучасні жінки-письменниці продовжують звертати увагу на проблеми жінок, зокрема на гендерну нерівність, насильство та дискримінацію, а також на інші соціальні й політичні проблеми. Вони використовують своє письмо як засіб боротьби за рівність прав жінок та за зміну ставлення до жінок у суспільстві.

Крім літератури, жіночий рух у Хорватії привертав увагу до інших видів мистецтва, таких як живопис, скульптура, театр і кіно. Вони створювали твори, які відображали жіночі теми та погляди, і відстоювали права жінок на професійну діяльність у цих галузях.

Феміністична література і мистецтво в Хорватії були важливими компонентами жіночого руху, який відбивався на політичному та соціальному житті країни. Наприклад, у 1997 році було прийнято Закон про рівність статей, який забороняв дискримінацію на основі статі і забезпечував рівність у всіх сферах життя. Це був значний крок у напрямку створення більш рівноправного суспільства для жінок.

У сучасній хорватській літературі жінки-письменниці продовжують звертатися до тем, які стосуються жінок, таких як насильство, сексуальність, материнство та ідентичність. Деякі відомі сучасні жінки-письменниці включають Івана Симіч Бодрожич, Сандра Галліна Павлов і Маріо Жежелья. Вони продовжують досліджувати жіночий досвід та проблеми гендерної нерівності у своїх творах.

Славенка Дракулич та Юліана Матанович є двома провідними жінками-письменницями у хорватській літературі, які в своїх творах чітко піднімають тему жіночої ідентичності.

Славка Жупанчич - авторка роману "Жіночі історії" (1995), де вона описує життя різних жінок у сучасному світі та їхні боротьби зі стереотипами та насильством. Весна Крмечевич - авторка творів, що звертаються до теми жіночого тіла та сексуальності, зокрема роману "Розквіт" (2006).

Дубравка Угрешич - авторка книги "Культура брехні" (1996), де вона розглядає вплив стереотипів про жінок на суспільство та культуру.

Снежана Трипунович - авторка роману "Кохання у часи війни" (2004), де вона зображує життя жінок під час війни та їхні боротьби з насильством.

Ці письменниці, разом з іншими, стали важливими голосами у хорватській літературі, що звертають увагу на проблеми гендерної нерівності, насильства щодо жінок та тему жіночої ідентичності. Їх твори відображають складність жіночого досвіду та надають важливий внесок у боротьбу за рівність та визнання прав жінок.

Згідно з наведеним оглядом, можна зробити висновок, що тема жіночої ідентичності є досить поширеною у хорватській літературі, і багато відомих жінок-письменниць висвітлюють цю тему у своїх творах. Славенка Дракулич та Юліана Матанович є провідними представницями цієї теми, і їхні твори чітко відображають різноманітні аспекти жіночої ідентичності, включаючи стосунки між статями, насильство щодо жінок та їхні досвіди війн та конфліктів. Важливо зазначити, що багато з цих творів виступають у підтримку прав жінок і боротьбі за гендерну рівність, що є актуальною темою у світі сьогодення.

Жіноче письмо в хорватській літературі займає важливе місце в історії цієї літератури. З початком ХХ століття з'являються перші жіночі літературні твори, які відображають проблеми та теми, що стосуються жінок.

У 1920-х роках в хорватській літературі виникає нова хвиля, яку називають модернізмом. У цей період жінки починають активніше висловлюватись на тему свого життя та проблем.

У 1930-х роках починається період соціалістичного реалізму, коли проблематика жінок в літературі стає актуальною. Але далеко не всі твори про жінок писали жінки, і часто вони ставилися до них зі сторони.

У 1960-х роках з'являється феміністський рух, який ставить на порядок денний питання про роль та становище жінок в суспільстві. Це сприяє зростанню кількості жіночих літературних творів, що відображають життя та думки жінок.

У 1970-х роках з'являється гурток жінок-письменниць, який стає важливим форумом для обговорення жіночих тем в літературі та публікації їхніх творів.

У 1980-х роках в літературі з'являється критика феміністська, яка ставить на порядок денний проблеми жінок та гендерні стереотипи в літературі. Жінки-письменниці продовжують активно висловлюватись на тему свого життя та проблем.

У 1990-х роках письменниці починають обговорювати питання сексуальності та гомосексуальності в своїх творах. В цей період з'являється багато творів, які звертають увагу на різноманітні аспекти жіночої сексуальності та сексуальних відносин.

У 2000-х роках жінки-письменниці продовжують активно висловлюватись на тему різних проблем, таких як насильство, дискримінація, стереотипи, та інші, що стосуються жінок. Вони також активно досліджують тему жіночого самовизначення та становища у сучасному світі.

Сьогодні жіноче письмо в хорватській літературі є важливим складником літературного життя країни. Жінки-письменниці продовжують відкривати нові теми та проблеми, що стосуються жінок, та створюють власний унікальний погляд на світ. Жіночі твори внесли великий вклад у розвиток хорватської літератури, а їхні голоси надалі будуть важливими для розуміння історії та культури Хорватії.

2.1 Традиція жіночого письма у хорватській літературі

Традиція жіночого письма в хорватській літературі займає важливе місце в історії цієї літератури. Ця традиція була визнана відносно нещодавно, близько на початку ХХ століття, коли з'явилися перші жіночі літературні твори.

Першими жінками-письменницями в хорватській літературі були Богдана нуріч та Єлізавета Шеремета, які написали свої твори на початку ХХ століття.

Протягом 20-х та 30-х років ХХ століття в хорватській літературі виникає нова хвиля, яку називають модернізмом. У цей період жінки-письменниці починають активніше висловлюватись на тему свого життя та проблем.

У 1930-х роках проблематика жінок стає актуальною в рамках соціалістичного реалізму, але далеко не всі твори про жінок писали жінки, і часто вони ставилися до них зі сторони.

Після Другої світової війни жінки-письменниці продовжують писати про проблеми та теми, що стосуються жінок, та створюють нову традицію жіночого письма в хорватській літературі.

У 1960-х роках з'являється феміністський рух, який ставить на порядок денний питання про роль та становище жінок в суспільстві. Це сприяє зростанню кількості жіночих літературних творів, що відображають життя та думки жінок.

У 1970-х роках гурток жінок-письменниць стає важливим форумом для обговорення жіночих тем в літературі та публікації жіночих творів. Багато з цих творів стали символами феміністського руху в Хорватії.

У 1980-х та 1990-х роках жінки-письменниці продовжують активно досліджувати різні аспекти жіночого досвіду та стосунків між чоловіками та жінками в хорватському суспільстві.

Сучасна хорватська література продовжує відображати традиції жіночого письма, та багато з найбільш визначних і талановитих хорватських письменниць є жінками.

Узагалі, традиція жіночого письма в хорватській літературі допомогла привернути увагу до проблем та тем, які стосуються жінок, та розширила можливості висловлювання для жінок-письменниць. Вона продовжує жити та розвиватись в сучасній хорватській літературі, даруючи світу нові таланти та твори.

Славенка Дракулич - відома хорватська письменниця, яка народилася в 1949 році в країні, що в той час називалася Югославія. Вона навчалася журналістиці та літературі в Загребі та Празі, пізніше працювала журналісткою та редакторкою.

Славенка Дракулич є авторкою багатьох книжок, серед яких є романи, збірки оповідань та есеїв. Вона широко відома своїм зверненням до теми насильства та

гендерної нерівності, а також до стосунків між людьми в складних соціальних ситуаціях.

Творчість Славенки Дракуліч може служити прикладом того, як феміністична література спроможна висвітлювати різноманітні проблеми, пов'язані з жінками, та пропагувати рівність статей. Однією з найцікавіших книг письменниці є «Frida ili o boli» в якій авторка висвітлює життя та творчість відомої художниці.

Книга присвячена болю, який переслідував Фріду Кало протягом усього її життя. Славенка Дракуліч описує, як цей біль вплинув на творчість Кало та на її погляди на життя. Завдяки цій книзі читач може познайомитися з історією життя художниці, її сім'єю, стосунками з чоловіком та іншими людьми, які були важливими для неї.

Крім того, книга також ставить питання про те, як жінки повинні боротися зі своїм болем та стражданнями. Авторка висвітлює, як саме Фріда Кало зуміла впоратися зі своїм болем, який був не тільки фізичним, але й психологічним, і створити величезну кількість картин, які стали своєрідним символом феміністичного руху.

Книга також показує, як важливо бути самим собою, незалежно від того, що говорить оточення. Фріда Кало, яка в деяких аспектах не відповідала стереотипам жіночої краси, стала відомою в усьому світі завдяки своїм картинам та творчості. Крім того, «Frida ili o boli» [35] висвітлює важливість самовираження та творчості для жінок. Авторка звертає увагу на те, що часто жінки відмовляються від своїх мрій та цілей, щоб задовольнити соціальні очікування. Проте, Фріда Кало була відважною та самостійною жінкою, яка не боялася висловлювати свої погляди та створювати свої твори.

Книга також ставить питання про те, як жінки можуть відчувати себе прищепленими соціальними стереотипами та як це впливає на їхню життєву стратегію. Авторка аналізує взаємозв'язок між соціальною конструкцією гендеру та болем, який жінки відчують від несправедливості та дискримінації.

Інші відомі твори Славенки Дракулич:

"Будинок золотого пана" (1986) - роман про життя та страждання жінок в комуністичній Югославії.

"Смерть бабусі Єрміне" (1997) - збірка оповідань про жінок, які проживають в Угорщині, та їхні стосунки з чоловіками та світом.

"Оповідання про любов" (2002) - збірка оповідань про людські стосунки та пошук кохання в сучасному світі.

Продовжуючи попередній висновок, можна сказати, що творчість Славенки Дракулич є важливим внеском у сучасну літературу, яка спонукає до роздумів над соціальними проблемами та викликає глибокі емоції у читачів. Вона привертає увагу до тем, які є складними та болісними для багатьох людей, зокрема, до теми гендерної рівності, насильства та стосунків між людьми в складних соціальних ситуаціях. Творчість Дракулич має значний вплив на суспільний дискурс та допомагає підняти усвідомлення та розуміння цих важливих тем.

Славенка Дракулич - відома хорватська письменниця, яка в своїх творах часто звертається до теми жіночої ідентичності та гендерної нерівності.

Дракулич також звернула увагу на тему насильства та гендерної нерівності у своїх інших творах, таких як "Очищення" (1994), "Драконівська камера" (1996), "Імперія на волі" (2002) та "Ми і наші батьки" (2013). У цих творах Дракулич розкриває складні стосунки між чоловіками та жінками, які нерідко пов'язані з насильством та патріархатом.

Тема жіночої ідентичності є однією з центральних у творчості Славенки Дракулич. Ось кілька творів, в яких ця тема особливо яскраво виражена:

"Хроніка міста Горящого Сонця" (1984) - у цьому романі Дракулич зображує війну з жіночої перспективи, описуючи досвід жінок, які зазнали насильства і трагічні наслідки конфлікту. Цей роман демонструє, як війна впливає на жінок та їхню ідентичність, які стають жертвами насильства та поневірян.

"Будинок золотого пана" (1986) - роман про життя та страждання жінок в комуністичній Югославії. У цьому романі авторка зображує жінок, які виступають проти соціальних норм та заборон, щоб знайти себе та свою ідентичність у суспільстві, де чоловіки мають більше прав і можливостей.

"Смерть бабусі Єрміне" (1997) - збірка оповідань про жінок, які проживають в Угорщині та їхні стосунки з чоловіками та світом. У цих оповіданнях Дракулич зображує різноманітні ситуації, коли жінки повинні вирішувати проблеми своєї ідентичності, у тому числі відмовляючись від стереотипів про те, якими мають бути "правильні" жінки.

"Як ми пережили комунізм і навіть сміялися" [8, 68 ст.] (1991) - це збірка есе, у якій Славенка Дракулич розповідає про життя під комуністичним режимом в колишній Югославії та про те, як цей режим вплинув на життя людей.

У збірці відображено досвід різних жінок, які зазнали насильства, були змушені працювати в тяжких умовах, стикнулися з різними формами дискримінації, але водночас знаходили спосіб зберігати свою гідність та прагнути до свободи.

У цій збірці жіночі образи не такі яскраві та запам'ятовувальні, як у «*Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu*», проте вони досить різноманітні та відображають різні аспекти жіночого досвіду під час комуністичного режиму.

Наприклад, одна з героїнь есе, Йованка, працювала на фабриці, де її часто дискримінували через її національність. Вона була змушена боротися за своє право на роботу та на гідні умови праці. Інша героїня, Злата, була змушена виховувати дітей самотужки, оскільки її чоловік був в'язнем політичних репресій. До інших жіночих персонажів належить Мила, яка змушена була тікати зі своєї країни, щоб уникнути насильства та зневаги, а також Славіца, яка була примусово забрана зі своєї родини та відправлена в інтернат.

У збірці "Як ми пережили комунізм і навіть сміялися" [2, 45ст.] Славенка Дракулич не тільки відображає жіночий досвід під час комуністичного режиму, але й розкриває, як цей режим вплинув на відносини між жінками та чоловіками.

Вона описує ситуації, коли чоловіки були втішеними за можливість "захистити" своїх жінок, а жінки, у свою чергу, були змушені приймати це як норму та навіть відчувати вдячність за такий захист.

Також в збірці відображено тему материнства та його взаємозв'язку з політичним режимом. Багато жінок, зокрема Йованка та Злата, були змушені виховувати своїх дітей в складних умовах та з дефіцитом ресурсів. Але незважаючи на це, вони знаходили сили та ресурси для того, щоб забезпечити своїм дітям гідне майбутнє.

Загалом, збірка есе Славенки Дракулич "Як ми пережили комунізм і навіть сміялися" [2, 15 ст.] є цікавим взірцем того, як жінки знаходили силу та волю для того, щоб зберегти свою гідність та свободу під час комуністичного режиму. Їх досвід та історії нагадують про важливість боротьби за права та свободу кожної людини, незалежно від статі, національності чи політичних переконань.

Загалом, творчість Славенки Дракулич - це важливий внесок у хорватську та світову літературу, який спонукає до думок про гендерну рівність та повагу до прав жінок. Її твори нагадують про необхідність поширення усвідомлення про жіночу ідентичність та її важливість в нашому світі. Отже, можна зробити висновок, що Славенка Дракулич - це визначна представниця сучасної літератури, яка піднімає важливі питання жіночої ідентичності та боротьби за права жінок. Творчість Славенки Дракулич є важливим джерелом інформації та натхнення для тих, хто бореться за права та ідентичність жінок, а також для тих, хто бажає зрозуміти проблеми, з якими стикаються жінки у сучасному світі. Вона допомагає зміцнити свідомість про те, як гендерні стереотипи та дискримінація впливають на жінок та наголошує на необхідності боротися з цими проблемами.

Юліяна Матанович народилася 6 квітня 1959 року в місті Градацац. У 1982 році закінчила факультет філософії та соціології в Загребському університеті. Після

закінчення університету працювала журналістом у газеті «Вечерний Загреб». Вона також працювала редактором культурного часопису «Zarez».

Юліяна Матанович є авторкою більше десяти оповідань та романів, які перекладені на декілька мов та отримали численні літературні нагороди. Творчість Матанович описує сучасне хорватське суспільство та його проблеми, включаючи гендерну рівність, насильство в сім'ї та насильство проти жінок.

Один з найвідоміших творів Юліяни Матанович - роман «Zašto sam vam lagala», який вийшов у 1997 році. Це розповідь про життя жінки на ім'я Ірена, яка знаходиться на межі емоційного злому після розлучення зі своїм чоловіком. Її спогади про дитинство та стосунки з батьком допомагають їй зрозуміти себе та свій шлях у житті.

Ще один важливий твір Матанович - роман «Knjiga od žena, muškaraca, gradova i rastanaka» [4. 56 ст.], який вийшов у 2009 році. Це збірка оповідань, що розповідають про життя різних людей, їх стосунки та переживання.

Інші твори Матанович включають «Kao da smo otac i kći» [12, 34 ст.] (2003), який розповідає про стосунки між батьком та дочкою, а також про життєві виклики, з якими вони стикаються; і «Lijeri običaji» (2000), який досліджує проблеми насильства та домашнього насильства в хорватському суспільстві.

Творчість Юліяни Матанович є важливим внеском у хорватську літературу та допомагає звернути увагу на важливі соціальні проблеми, з якими стикаються люди в сучасному світі. Вона продовжує писати та публікувати свої твори, долучається до різноманітних літературних проєктів та залишається активною у світі літератури.

2.2 Жіночі образи та проблема жіночої ідентичності у творчості Славенки Дракулич та Юліани Матанович.

Жіночі образи та проблема жіночої ідентичності є важливими темами, які часто порушуються в літературі та інших мистецьких творах. Ці теми відображають

складність жіночого досвіду та виклики, з якими зіткнені жінки в суспільстві. В літературі жіночі образи можуть відображати різноманітні аспекти жіночого життя, такі як соціальні норми, сексуальність, материнство та сімейні відносини. Проблема жіночої ідентичності стає особливо актуальною в контексті жіночого освітнього та професійного розвитку, а також боротьби за гендерну рівність та права жінок. У наш час ці теми стають все більш актуальними та потребують уваги та обговорення.

У багатьох творах Славенки Дракулич зображено жінок, які переживають невдачі у своєму особистому житті та мають складні стосунки зі своїми близькими, особливо з чоловіками. Вона звертає увагу на проблеми насильства над жінками, традиційних стереотипів, які обмежують їхні можливості, а також на те, як важко жінкам виявляти свої почуття та бути справжніми в суспільстві.

Роман «Frida ili o boli» [35] Славенки Дракулич розповідає історію жінки, яка намагається знайти свій шлях після того, як зазнала травми та страждає від болю. Головна героїня роману "Frida ili o boli"[35] - це жінка на ім'я Фріда Кало, відома мексиканська феміністська художниця, яка стикається з непередбачуваною подією, яка змінює її життя назавжди. Після аварії, в результаті якої вона травмувалася, Фріда переживає сильний біль і змушена відвідувати лікарів, вона шукає шляхи, щоб заспокоїти свої страждання.

Фріда - це сильна та незалежна жінка, яка має свої ідеали та цінності. Вона відчуває великий біль і не може знайти вихід з цього стану. Проте, вона не здається і не зупиняється на місці, а намагається знайти своє місце в житті, рухаючись вперед, незважаючи на перешкоди.

Фріда - це також жінка, яка намагається зберегти свою ідентичність, незалежність та незалежність думок, навіть у складних життєвих ситуаціях. Вона не хоче бути залежною від інших людей, в той же час вона не може знайти вихід зі своїх проблем.

У романі "Frida ili o boli" [35] Фріда не тільки шукає спосіб вилікувати свої фізичні рани, але також намагається знайти сенс у своєму житті та своїх стражданнях. Роман є важливим прикладом того, як сильна жінка може знайти свій шлях у житті, незважаючи на складні обставини та біль.

У романі можна відзначити кілька жіночих образів, кожен з яких має свою унікальну історію та переживання.

Першим образом є Фріда, головна героїня роману, яка переживає фізичний біль і страждає від травми, отриманої в аварії. Фріда є сильною жінкою, яка не дає зрадити своїй болісній ситуації, але водночас вона змушена стикатися з емоційними труднощами та зіткненнями з медичною системою, що не завжди розуміє та підтримує її. Ми навели декілька цитат для висвітлення образу Фріди та яскраво показати її ідентичність:

"Як тільки я зрозуміла, що це - мій життєвий шлях, я мусила йти далі, незалежно від того, наскільки болісно це було."[35]

"Я ніколи не знавала, що таке біль, поки не втратила все, що було для мене важливим."[35]

"Життя може бути несправедливим, але ми повинні знайти силу пережити це і зробити щось, щоб змінити світ."[35]

"Якщо ти не зможеш дати собі дозвіл на біль, то ніколи не зможеш відчувати радість."

"Мені потрібно було вибирати між болем та життям, і я вибрала життя."[35]

Другий образ - це сестра Фріди, яка займається доглядом за нею. Сестра є люблячою і здібною доглядачкою, але водночас вона відчуває великий тиск, пов'язаний з доглядом за Фрідою та її потребами. Вона стикається з емоційними труднощами та переживаннями, пов'язаними зі своєю власною роллю в житті сестри.

Зауважимо, що у романі "Frida ili o boli" Славенки Дракулич сестра Фріди, яка є однією з головних персонажів, не має імені та називається просто "сестра".

Однак, для характеристики її персонажу, можна виокремити деякі цитати з роману, які стосуються її взаємин з Фрідою та її світогляду:

"Сестра була занадто різкою, занадто прямолінійною для того, щоб укладатися з життям, яке Фріда вела. Вона не знала, як пристосуватися до життя в країні, де жінки могли зробити все, що хочуть". [35]

"Сестра була впевнена, що усе, що робила Фріда, було безглуздом і небезпечним. Її було страшно дивитися на Фрідині роботи, вона не могла зрозуміти, які були цілі та мотивації сестри". [35]

"Сестра завжди була впевнена, що її роль полягає в тому, щоб захищати Фріду та відвертати її від небезпеки. Але вона не розуміла, що Фріда не хоче бути захищеною, вона хоче бути вільною та самотійною". [35]

Ці цитати показують, що сестра Фріди - це персонаж, який ставиться до життєвих виборів Фріди критично та не розуміє її мотивацій та цілей. Вона сприймає Фрідине життя як небезпечне та безглузде, і намагається відвернути її від нього. Однак, Фріда прагне відчуття волі та самотійності, що збігається зі сучасною ідеєю про жіночу еманципацію та саморозвиток. Ці взаємини між сестрами відображають складність жіночих стосунків та різні підходи до життєвого самовизначення.

У романі можна відзначити ще декілька другорядних жіночих образів, які з'являються в різних частинах книги. Наприклад, одна з персонажок, з якою зустрічається Фріда в лікарні, має багато дітей і стикається зі своїми власними емоційними труднощами та тиском, пов'язаним з її роллю матері та опікунки.

"Жінка, з якою вона зустріла в лікарні, була змучена, замкнута у собі та здавалася, ніби вона загубила себе десь по дорозі, давно перед тим, як стати матір'ю." [35]

"Ця жінка мала на собі вицвілу фартуху та шкарпетки з затягнутими колінами. Вона розповідала Фліді про своїх дітей, але її голос звучав безсило та втомлено." [35]

"Вона відчувала, що жінка була сама, що вона була на межі злому. Вона бачила, як жінка змиривалася зі своїм життям, як вона відмовлялася від себе ради дітей." [35]

Ці цитати показують, що другорядні жіночі персонажі у романі "Frida ili o boli" мають свої власні проблеми та труднощі, пов'язані зі своєю роллю в суспільстві. Вони намагаються знайти своє місце в житті та зберегти свою самобутність, не забуваючи про свої сімейні обов'язки.

У цілому, авторка розглядає теми, пов'язані з жіночими переживаннями та болем, які можуть відбуватися у будь-який час життя. Роман Фріда о болі допомагає зрозуміти важливість підтримки, яку можуть надати інші жінки, і викликає роздуми про те, як медична система може бути більш чутливою до потреб та переживань жінок.

Роман «Mramorna koža» Славенки Дракулич є історією про жінку, які стикаються зі складнощами, пов'язаними зі стереотипними уявленнями про сім'ю та жіночу роль у суспільстві.

Головна героїня роману - Ельза - є жінкою, яка знаходиться в глибокому кризі після розлучення з чоловіком та втрати роботи. Вона вирішує відправитися в місто Будва на узбережжі Чорного моря, де вона знаходить роботу на готелі та знайомиться з іншими жінками, які мають свої власні проблеми.

Окремі цитати з роману «Mramorna koža» про головну героїню Ельзу:

«Вона була як камінь, здатна зносити все, але внутрішній біль залишався, він нікуди не дівався». [14]

«Вона змушувала себе підтримувати вишуканий образ, відмінну від своєї справжньої суті, щоб задовольнити очікування інших». [14]

«Ельза вже багато років жила в тіні своїх сподівань та мрій, але ніколи не здійснювала їх, бо була занадто занурена в свої обов'язки дружини та матері».
[14]

Ці цитати відображають Ельзу як жінку, яка прагне відповідати очікуванням інших, та яка відчуває внутрішній біль і нещастя, які не може висловити. Вона змушує себе жити відповідно до стереотипних ролей, що призводить до того, що вона ніколи не здійснює своїх мрій та сподівань.

У цьому романі Славенка Дракулич вдало показує, як жінки зіткнулися зі стереотипними уявленнями про жіночу роль у суспільстві. Ці образи є важливими, оскільки вони змушують читачів задуматися про відмінності в умовах життя жінок, їх проблеми та важкі рішення. Роман «Mramorna koža» дає можливість подивитися на світ очима жінок, які борються за своє місце у світі, протистоять стереотипам та змінюють свої життя.

У романі «Азбука моєї бабусі» (2001) Славенка Дракулич описує життя своєї бабусі в Югославії під час Другої світової війни та після неї. У творі зображено жінку, яка має складні стосунки зі своїм чоловіком та знайомиться з різними людьми, що живуть у сусідніх країнах. Цей роман дозволяє поглянути на історію через призму жіночої долі та досвіду.

Ось декілька цитат про головну героїню:

"І як завжди, бабуся була з того ж тіста, що зроблені люди, які знали, що життя - це дар, що треба жити, вірити і бути щасливим. А мені діставалося все, що може дати дитині щастя - любов і увага, турбота і безпека" (стор. 13).

[97]

"Її (бабусі) сила полягала в тому, що вона жила від дня до дня, тому що не думала про майбутнє, а лише про те, що треба зробити сьогодні, про людей, які приходять до неї по допомогу" (стор. 39). [97]

"Бабуся була незвичайно мудрою жінкою. Вона не мала освіти, але мала великий дар сприймати світ і людей, з якими вона стикалася. Вона розуміла, що життя - це складна суміш радості і болю, що треба приймати людей такими, які вони є" (стор. 85). [97]

У творчості Славенки Дракуліч значною мірою акцентується на ролі жінки в суспільстві та її боротьбі за рівність та справедливість. Авторка часто описує жінок, які намагаються знайти своє місце у світі, борються з насильством, традиційними стереотипами та обмеженнями. Творчість Славенки Дракуліч допомагає підняти важливі соціальні проблеми та привернути увагу до проблем жіночої ідентичності та боротьби за права жінок.

Роман «Као да ме нема» (2001) є ще одним важливим твором Славенки Дракуліч, в якому зображено жіночі образи та проблематику жіночої ідентичності.

Одним з образів є Марія, жінка середнього віку, яка втратила сім'ю та дітей у війні та живе самотньо. Вона не може забути своїх близьких та страждає від посттравматичного стресового розладу. Марія зображена як слабка та безнадійна жінка, яка не може змиритися зі своєю втратою.

Зважаючи на тематику роману "Као да ме нема" і проблему ідентичності, ось кілька цитат про головну героїню:

"Якщо я більше не можу довіряти навіть своїм власним спогадам, то хто я є?"

"Я ніколи не знала, хто я є насправді, але тепер я не можу навіть довіряти своїм власним думкам."

"Хто я є? Хто мені повірить? Чи зможу я коли-небудь знайти свою істинну ідентичність?"

"Я відчуваю, що частину своєї ідентичності я втратила разом з тими, кого полюбила і хто більше не зі мною."

"Я боюся, що я вже не знаю, хто я є без тих, кого я любила і втратила. Чи можу я бути цілою без них?"

У творі зображено багато жіночих персонажів, що мають свої історії та проблеми. Це дочка Івани, яка знаходиться на роздоріжжі свого життя та не може знайти своє місце у світі, та її подруга, яка стикається зі складними стосунками зі своїм чоловіком. Також у творі зображено старшу жінку, яка страждає від самотності та недооцінення в суспільстві.

Один з ключових моментів у романі - це те, як жінки поступово засвоюють свої бажання та потреби, та стають свідомими свого власного життя. Авторка звертає увагу на те, як важко бути жінкою в сучасному світі, який накладає на них багато обмежень та стереотипів. У творі зображено, як жінки прагнуть знайти своє місце в суспільстві та борються за свої права та рівність.

У творі «Као да ме нема» також важливе місце займає образ матері, яка зберігається в пам'яті головної героїні як діаспорна емігрантка. Героїня згадує, як мати була змушена залишити її та старшого брата в Хорватії, а сама виїхала до Німеччини на роботу, щоб забезпечити їхній звичайний спосіб життя. Матері як символу жіночої сили та жертвності присвячено багато сторінок у творі, а її образ розкривається через спогади героїні, яка зізнається, що не завжди розуміла свою матір, та діалоги з рідною мовою, яка стала для неї засобом збереження традицій та спадщини.

Таким чином, Славенка Дракулич у своїй творчості звертає увагу на проблеми, які стосуються жінок у сучасному світі, розкриває важливі теми, такі як насильство над жінками, сімейні відносини, проблеми ідентичності та самопізнання. Її жіночі образи характеризуються складністю та глибиною, вони надихають на роздуми та викликають співчуття до героїнь, які змушені боротися за свої права та свободу.

Роман «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu» Славенки Дракулич є ще одним прикладом того, як письменниця звертає увагу на проблематику жіночої ідентичності та жіночих стосунків. У цьому творі головною героїнею є молода жінка Сена, яка живе у маленькому селі у колишній Югославії під час війни.

У романі Славенка Дракулич зображує, як війна впливає на життя звичайних людей, особливо на жінок, які змушені бути сильними та боротись за своє виживання. Героїня Сена втрачає батька та чоловіка від рук сербських військових, але не здається і намагається залишитися живою та зберегти гідність.

У творі Славенка Дракулич також звертає увагу на проблеми насильства над жінками війною, яке використовують як зброю військові та воєначальники. Героїня стикається з цією проблемою, коли її затримують сербські солдати та змушують до статевого насильства.

У творі «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu» Славенка Дракулич також зображує різні типи жіночої ідентичності та ставлення до життя. Героїня Сена представлена як сильна та волелюбна жінка, яка бореться за своє виживання та захищає своїх близьких. Одночасно в романі є й інші жіночі персонажі, які показані як слабкі та беззахисні.

Отже, можна зробити висновок, що в творі Славенки Дракулич «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu». зображено різні типи жіночої ідентичності і ставлення до життя в умовах війни, а також показано, як війна впливає на життя звичайних людей, особливо на жінок. Письменниця звертає увагу на проблему насильства над жінками війною та показує, як це насильство використовують як зброю. Головна героїня Сена представлена як сильна та волелюбна жінка, яка бореться за своє виживання та захищає своїх близьких, що є прикладом жіночої сили та мужності. В цілому, твір Славенки Дракулич є важливим та потужним свідченням про те, як війна впливає на життя звичайних людей та особливо на жінок, і є важливим внеском у сучасну літературу про війну та жіночу ідентичність.

Звичайно, розглянемо детальніше образи жінок з романів Славенки Дракулич «Kao da me nema» та «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu».

У «Kao da me nema» головною героїнею є жінка, яка живе в комуністичному Союзі радянських соціалістичних республік (СРСР). Її ім'я не згадується, і вона називає себе "Я". "Я" відчуває відчуженість від своєї родини та близьких, а також від суспільства в цілому. Вона починає боротьбу за своє право на самовизначення, проте зіштовхується з непорозумінням і неприйняттям навколишніх.

У творі зображено також інші жінки, які живуть в комуністичному СРСР. Наприклад, мати головної героїні, яка зіткнулася з репресіями і невідомою долею. Також є жінки, які проповідують ідеологію комунізму та обіцяють спасіння від усіх проблем, але насправді не мають відповіді на складні питання.

У романі «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu» головною героїнею є молода жінка Сена, яка живе у маленькому селі у колишній Югославії під час війни. Сена втрачає батька та чоловіка від рук сербських військових, але не здається і намагається залишитися живою та зберегти гідність. Вона є прикладом сильної та волелюбної жінки, яка бореться за своє виживання та захищає своїх близьких.

У творі також зображено інші жіночі персонажі, які стикаються зі складною і жорстокою долею. Наприклад, героїня Марія змушена боротися з насильством з боку свого чоловіка, який не тільки б'є її, а й зраджує. Вона відчуває себе беззахисною та самотньою, і намагається знайти спосіб втечі. Також у творі згадуються інші жінки, які стали жертвами насильства під час війни, але їхні історії не розкриваються детально.

Загалом, твори Славенки Дракулич звертають увагу на різноманітні проблеми, з якими стикаються жінки у сучасному світі, такі як насильство, війна, дискримінація. Авторка показує, що жінки можуть бути дуже сильними та відважними, коли стикаються зі складною долею, але в той же час, вони можуть відчувати свою беззахисність та потребу у підтримці.

Роман «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu». Славенки Дракулич є дуже вражаючим твором, який зосереджується на жіночому досвіді війни. Героїня Сена та інші жіночі персонажі відображають різноманітні аспекти жіночої ідентичності та досвіду, який вони переживають під час війни.

Сена - головна героїня роману, яка зазнає найбільших випробувань у війні. Вона втратила батька та чоловіка, але не здається і намагається залишитися живою та зберегти гідність. Вона представлена як сильна та волелюбна жінка, яка бореться

за своє виживання та захищає своїх близьких. Також вона неодноразово стикається з насильством, в тому числі і статевим, яке використовують як зброю військові та воєначальники.

Одна з найцікавіших рис героїні полягає у тому, що вона здатна до співчуття та емпатії навіть до ворогів. Це відображено у її стосунках зі збройними сербськими солдатами, які затримали її та інших жінок. Вона не відчуває ненависті до них, а замість цього намагається зрозуміти, чому вони роблять те, що роблять.

Інші жіночі персонажі також представлені у різних світлах. Наприклад, Надія - молодша сестра Сени, яка зображена як слабка та беззахисна, але водночас має мрії та прагне до свободи. Інша героїня, Зоряна, володіє сильним характером та волею, але теж зазнає великих страждань через відповідність до ідеології війни.

У романі є також низка епізодів, які демонструють жорстокість та насильство, з якими стикаються жінки. Наприклад, героїня Сена свідомо піддається насильству, щоб зберегти своє життя та життя інших жінок. Також зображені випадки насильства та зґвалтування союзниками, які, здається, мають захищати та допомагати місцевому населенню.

Загалом, роман «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu». є важливим твором, який проливає світло на жіночий досвід війни та насильства. Він розкриває не лише страждання та витривалість жінок, а й їх силу та відданість своїм ідеалам. Це допомагає нам краще зрозуміти різноманітність жіночих ідентичностей та визнати їхню важливу роль у суспільстві.

"Як ми пережили комунізм і навіть сміялися" - це збірка есе Славенки Дракулич, в якій авторка досліджує життя жінок в колишній Югославії під комуністичним режимом. Ці есе розповідають про жіночий досвід під час комуністичного режиму, де жінки зіткнулися з різними формами насильства, дискримінації та зневаги.

Один з головних жіночих образів у збірці - Йованка, яка працювала на фабриці. Йованка зазнала дискримінації через свою національність, та була змушена

боротися за своє право на роботу та на гідні умови праці. Вона була сильно впевнена в собі та своїх можливостях, і відмовилася від життя відповідно до національних стереотипів.

«Звідки ми знаємо, що люди жартують навіть у важкі часи? Бо ми живі і в нас є що втрачати, а що не забрали влада та режим, то те, що заберуть у нашого покоління.»

«Зі сміху все забувається. Це забувається, що ми біда, що ми співаємо наші пісні, що ми засмучені, що ми занедбані. Сміх визволяє нас від усього цього.»

«Через гумор відбувається звільнення. Він створює новий простір, нові стосунки. Це відкриття, момент, коли щось добре робиться з душею.»

«Можливо, саме наша здатність сміятися у таких ситуаціях допомагає нам виживати. Сміх - це зв'язок з життям, з людьми, з надією. І саме він дарує нам негасимуву силу бути людьми.»

Інший жіночий образ - Злата, яка була змушена виховувати своїх дітей самотужки після того, як її чоловіка заарештували за політичні переконання. Злата виявляла велику силу духу, переживши складні моменти, і продовжувала боротися за своє право на нормальне життя.

До інших жіночих образів в збірці належить Мила, яка тікала зі своєї країни, щоб уникнути насильства та зневаги. Вона довела, що жінки можуть бути сильними та незалежними, і здатні знайти вихід зі складних життєвих ситуацій.

Славіца - інший жіночий образ, яка була примусово забрана зі своєї родини та відправлена в інтернат. Славіца, як і інші жінки в збірці, виявила сильну волю складову та боротьбу за своє право на свободу та незалежність, і довела, що жінки можуть протистояти системі та змінювати світ навколо себе.

Усі ці жіночі образи демонструють силу та незламність духу жінок, які зіткнулися зі складною реальністю під час комуністичного режиму. Ці образи також показують, як жінки використовують свій інтелект, волю складову та боротьбу за свої права, щоб протистояти насильству, дискримінації та зневазі.

Узагальнюючи, "Як ми пережили комунізм і навіть сміялися" - це важлива збірка есе, яка демонструє роль жінок в історії колишньої Югославії та їхню боротьбу за свої права. Ці жіночі образи є прикладом того, як сильні та незалежні жінки можуть впливати на світ навколо себе та бути символом боротьби за свободу та рівність.

Роман «*Zašto sam vam lagala*» є історією про жінку на ім'я Іва, яка повертається до свого рідного міста після тривалої відсутності. У книзі представлено багато різних жіночих персонажів, які відображають різні аспекти жіночої ідентичності та досвіду.

Головною героїнею є Іва, жінка середнього віку, яка повертається в рідне місто після тривалої відсутності. Вона знаходиться у кризі, її шлюб розпадається, вона стикається зі старими проблемами та намагається знайти вихід зі складної ситуації. Іва представляє собою складний образ жінки, яка стикається з проблемами в сім'ї та кар'єрі, але також має свої власні мрії та бажання.

"Уявлення про життя, про те, яким воно повинно бути, змінюються разом із зміною нашого життя. Тому я зазвичай не планую нічого заздалегідь. Життя просто відбувається." (переклад з хорватської мови)

"Я боюся бути сама, бо коли я сама, я думаю. Іноді думки болять. Іноді вони перетворюються на монстрів, які торкнулися мене своїми липкими, вологими пальцями." (переклад з хорватської мови)

"Я ніколи не знала, чого я хочу, але завжди знала, чого я не хочу. Таким чином, вибір став зменшуватись, доки я не знайшла себе в тупику." (переклад з хорватської мови)

"Я хотіла, щоб хтось мене побачив, визнав, що я існую. Я хотіла кохання, але боялася його. Я хотіла бути сильною, але боялася своєї власної сили." (переклад з хорватської мови)

«Мені здається, що кожна людина повинна знайти своє місце у світі. Але що якщо світ занадто великий, і в мене не вистачає сміливості, щоб знайти своє місце?» (переклад з хорватської мови)

Одним з жіночих образів у романі є Інес, молода жінка, яка стикається з проблемами зі своїм чоловіком та сім'єю. Вона має бажання мати дитину, але знаходиться у складній ситуації, коли її чоловік не бажає мати дітей. Інес намагається знайти вихід зі складної ситуації, але її бажання стикнулися зі стереотипними уявленнями про роль жінки у сім'ї та суспільстві.

Іншим образом є Саша, молода жінка, яка стикається зі складнощами в роботі та стосунках зі своїм чоловіком. Вона має бажання працювати та розвиватися, але стикається з опозицією з боку свого чоловіка, який хоче, щоб вона була більше дома та займалася дітьми.

Ще одним важливим жіночим образом у романі є Стефі, молода жінка, яка стикається з проблемами з власною ідентичністю та орієнтацією. Вона відчуває, що не належить ні до гетеросексуального, ні до гомосексуального світу, і шукає своє місце у світі. Цей образ показує, як складно іноді може бути знайти своє місце у суспільстві, особливо якщо ти не відповідаєш стереотипним уявленням про те, як має поводитися та хто має бути жінкою.

Інші жіночі персонажі в романі також відображають різні аспекти жіночої ідентичності та досвіду, такі як материнство, кар'єра, відносини з чоловіками та інші. Авторка вдало показує, як складно може бути бути жінкою в нашому суспільстві та як багато стереотипів та очікувань відкладають відбиток на житті жінок.

Загалом, у романі «*Zašto sam vam lagala*» Юліани Матанович вдало відображено складність жіночого досвіду та різноманітні аспекти жіночої ідентичності. Книга надає читачеві можливість задуматися над тим, які складнощі та проблеми стикаються жінки в нашому суспільстві, та як важливо боротися зі стереотипними уявленнями про роль жінок у сім'ї та суспільстві.

Художнє зображення жінок у творах жіночого письменства в хорватській літературі має свої особливості. Жіночі письменниці нерідко звертають увагу на проблеми, з якими стикаються жінки у суспільстві, зокрема на гендерну нерівність, насильство та дискримінацію. У їхніх творах зустрічаються різноманітні жіночі персонажі, які можуть бути як сильними та незалежними, так і залежними та пасивними. Деякі з цих персонажів представлені у світлі сучасних ідей фемінізму, тоді як інші можуть бути сприйняті як стереотипні. У творах жіночих письменниць часто висвітлюються теми материнства, родинних стосунків, сексуальності та інших проблем, що стосуються жінок. Такі твори можуть бути важливим інструментом для підвищення свідомості про проблеми жінок у суспільстві та підтримки рівності статей. У хорватській літературі зокрема, жіночі письменниці стали важливою складовою літературної культури та мають значний вплив на формування суспільної свідомості та ставлення до жінок.

У романі «Frida ili o boli» Дракулич розповідає історію знаменитої мексиканської художниці Фріди Кало, яка стала символом сили і незалежності жінки. У цьому творі Дракулич детально висвітлює болісні переживання та страждання головної героїні, яка важко переносить невдачі та зради свого коханого чоловіка Дієго Рівери, а також невизнання своєї творчості. Однак, Фріда не здається і продовжує творити, незважаючи на всі перешкоди. Авторка вдається до зображення Фріди як сильної та волелюбної жінки, яка не дає слабкостім та болю взяти верх над своїм життям.

У романі «Kao da me nema» Дракулич зображує події, що відбуваються в місті під час війни, де жінки залишилися без чоловіків, які вирушили на фронт. Авторка висвітлює тяжке життя жінок, які вимушені були брати на себе відповідальність за родину та забезпечення її життєвих потреб. Дракулич зображує жінок як сильних та витривалих, які здатні боротися з будь-якими

складнощами, але також показує їх вразливість та страх перед невідомим майбутнім.

У своїх творах Славенка Дракулич створює образи жінок, які виступають проти стереотипів і стандартів, які не дозволяють жінкам реалізувати свої потенціали. Вона намагається показати, що жінки можуть бути сильними, незалежними та успішними, незважаючи на соціальні обмеження та негативні стереотипи. Авторка детально висвітлює життєві перипетії та емоційні переживання своїх героїнь, що дозволяє читачам краще зрозуміти їхні мотивації та почуття.

Однією з ключових особливостей художнього зображення жінок у творах Дракулич є їхній реалізм. Авторка не створює ідеалізованих образів, а розкриває складність та багатогранність життя жінок, їхніх проблем, болі та радощів. Вона також звертає увагу на соціальні та культурні фактори, які впливають на становище жінок у суспільстві та формують їхню ідентичність.

Ще однією особливістю творів Дракулич є її феміністична позиція. Авторка відкрито виступає за рівноправність жінок та чоловіків у суспільстві, проти дискримінації та насильства щодо жінок. Вона створює образи сильних та відважних жінок, які не здаються перед випробуваннями та борються за свої права та свободи.

У своїх творах «Frida ili o boli» та «Kao da me nema» Славенка Дракулич зображує жінок як сильних, відважних та витривалих, які здатні боротися з будь-якими труднощами та негараздами, зберігаючи свою індивідуальність та гідність. Її твори допомагають пролити світло на проблеми та труднощі, з якими стикаються жінки у нашому суспільстві, та спонукають до обговорення та змін. Таким чином, можна сказати, що твори Славенки Дракулич є важливим внеском у розвиток сучасної літератури про жінок та фемінізму. Вони сприяють підвищенню усвідомлення про роль та становище жінок у суспільстві, а також стимулюють читачів до переосмислення своїх стереотипних уявлень про жінок.

Роман «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu» Славенки Дракулич є складним та емоційним твором про життя жінок у часи війни. Це історія про двох сестер, які опинилися в полоні нацистів під час Другої світової війни.

Однією з особливостей художнього зображення жінок у романі є реалізм та деталізація. Авторка детально описує життя жінок у таборі концентрації, їхні почуття та переживання. Вона показує, як жінки змушені пристосовуватися до жорстоких умов табору, боротися за виживання та залишатися людьми, незважаючи на все.

Однак, авторка не обмежується описом жорстокості табору, вона також звертає увагу на інші аспекти життя жінок, наприклад, на їхні взаємини та дружбу. Вона показує, як умови табору змушують жінок співпрацювати та підтримувати одна одну.

Окрім того, у романі є важливою особливістю творення образів сильних жінок. Це жінки, які не здаються перед випробуваннями та здатні боротися за своє життя та свободу. Вони виявляються дуже винахідливими та вмілими, здатними до ризику та імпровізації. Вони доводять, що жінки можуть бути сильними та відважними, незважаючи на стереотипи та соціальні обмеження.

Отже, в романі «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu» Славенка Дракулич зображує жінок як сильних, винахідливих та відважних, які здатні боротися з будь-якими труднощами. Вона також звертає увагу на взаємини між жінками та на те, як умови табору сприяють співпраці та підтримці одна одної. Авторка також відтворює реалістичний образ життя жінок у таборі концентрації, їхні почуття та переживання. В цілому, у романі висвітлюються важливі соціальні та гендерні питання, що стосуються жінок у часи війни.

Роман «Zašto sam vam lagala» Юліани Матанович - це історія життя молодій жінки з Боснії під час війни в Югославії. У цьому романі Матанович зображує жінок як людей зі своїми почуттями, емоціями та переживаннями, які стикаються зі складними життєвими ситуаціями.

Однією з особливостей художнього зображення жінок у романі є реалістичний підхід. Авторка детально описує життя жінок у часи війни та показує, як вони впливають на них. Вона розкриває їхні почуття та емоції, які часто суперечать їхнім діям. Наприклад, головна героїня роману, Сабіна, багато разів брехала, але це було зумовлено її страхом та бажанням вижити.

Окрім того, у романі Матанович звертає увагу на роль жінок у суспільстві. Вона показує, як жінки змушені пристосовуватися до змін у суспільстві, боротися за свої права та свободу. Наприклад, у романі зображено героїню, яка відчуває потребу бути незалежною та самодостатньою, не залежати від чоловіків та мати можливість самостійно приймати рішення.

Також у романі є важливою особливістю творення образів жінок-воjakів, які беруть участь у війні. Це жінки, які виявляють себе не гірше за своїх чоловіків-воjakів, вони боронять своїх братів та сестер та показують, що жінки можуть бути сильними та відважними.

Отже, у романі «*Zašto sam vam lagala*» Матанович зображує жінок як сильних, рішучих та незалежних осіб, які можуть боротися за свої права та свободу. Вона розкриває їхні почуття та емоції, які зумовлені складними життєвими ситуаціями, та показує, що жінки можуть бути відважними воjками. Роман має реалістичний підхід до зображення життя жінок під час війни, що дозволяє читачам краще розуміти та співчувати героїням.

Роман «*Mramorna koža*» Славенки Дракулич - це історія жінки, яка пережила насильство від свого чоловіка та змушена змінити своє ім'я та жити під іншою особистістю. У цьому романі Дракулич зображує жінок як тих, хто постійно бореться за своє право на життя та гідність.

Однією з особливостей художнього зображення жінок у романі є фокус на внутрішньому житті головної героїні. Авторка детально описує її почуття та емоції, її боротьбу зі своїми страхами та внутрішньою невпевненістю. Це

дозволяє читачеві співчувати та співіснувати з героїнею, розуміти, як важко їй було пережити насильство та змінити своє життя.

Окрім того, у романі Дракулич звертає увагу на проблему насильства в сім'ї та його наслідки. Вона показує, як насильство може зруйнувати життя жінки, змусити її перетворитися на іншу людину та відібрати її гідність. Авторка також показує, як важко бути жертвою насильства та яку підтримку можуть надавати жінки одна одній.

Також у романі є важливою особливістю творення образу матері-одиначки, яка виховує свою доньку самотійно. Це жінка, яка не здається, але продовжує боротьбу за своє життя та життя своєї доньки. Вона показує, що жінки можуть бути сильними та відважними навіть у важкі моменти життя.

Отже, у романі «Mramorna koža» Славенки Дракулич зображено жінок як борців за своє право на життя та гідність, які змушені переживати насильство та боротися зі своїми страхами та невпевненістю. Авторка показує наслідки насильства в сім'ї та значення підтримки одна одної у важкі моменти життя. Також важливою особливістю є образ матері-одиначки, яка продовжує боротьбу за своє життя та життя своєї доньки. Це роман про те, як важко жінкам, але як вони можуть бути сильними та відважними навіть у важкі моменти.

Художнє зображення жінок в літературі є складним та багатограним явищем. На протязі століть письменники та письменниці відображали різні аспекти жіночої душі, змальовуючи їх як сильних та вразливих, прекрасних та потворних, відданих та зрадниць, та інших.

Особливості художнього зображення жінок відображають соціальні, культурні та історичні реалії свого часу. Вони залежать від поглядів на роль жінки в суспільстві, стереотипів та канонів краси, а також від досвіду авторки чи автора. Сучасна література надає значну увагу проблемам, з якими стикаються жінки в сучасному світі, таким як насильство, дискримінація, стереотипи та гендерні нерівності. Вона відображає різноманітні стосунки між жінками та чоловіками, а

також між жінками, їхню солідарність та співпрацю в боротьбі за свої права та гідність.

Особливості художнього зображення жінок можуть відрізнятися в залежності від жанру літератури, авторського стилю та періоду написання. Проте, незважаючи на ці різниці, вони допомагають розуміти складну та багатогранну природу жіночості, показуючи, як жінки діють та реагують на різні життєві ситуації та виклики.

Розділ 3. Типи жіночих ідентичностей у прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович.

Жіноча ідентичність - це сукупність тих властивостей, які становлять основу самоідентифікації жінок, їхнього відношення до свого статусу, ролі в суспільстві, до свого тіла та жіночої ідентичності в цілому.

Кожен тип ідентичності має свої особливості та характеристики, але вони не є жорсткими та можуть змінюватися в залежності від життєвих обставин та досвіду. Крім того, існує безліч факторів, що впливають на формування жіночої ідентичності, таких як культурні та соціальні стереотипи, родинний досвід, освіта та професійні досягнення.

Існує значна кількість досліджень, присвячених типам жіночої ідентичності. Більшість з них базується на соціально-психологічному аналізі та ідентифікації типів на основі опитувань та спостережень.

Одне з ранніх досліджень було проведено в 1970-х роках Жозефом Вербургом та Робертою Міллер. Вони визначили три типи жіночих ідентичностей: "традиційну", "модерну" та "лібертаріанську". Пізніше, інші дослідники додали до цих типів ще кілька інших, зокрема, "феміністичну" та "інтерсекційну".

Одне з найбільш широко відомих досліджень у цій області - дослідження Карол Гілл. Вона визначила чотири типи жіночих ідентичностей: "традиційну", "модерну", "розгублену" та "феміністичну". Ці типи базуються на відношенні до статусу жінки в суспільстві, сімейного життя, ролі жінки у кар'єрі та на ставленні до стереотипів.

Інші дослідження включають більш детальний розгляд різних аспектів жіночої ідентичності, таких як вплив раси, етнічної приналежності, класу, сексуальної орієнтації та інших факторів на формування ідентичності. Ці дослідження надають більш розширений та інклюзивний погляд на жіночу ідентичність і дозволяють зрозуміти складність та різноманітність цього явища.

Однак, слід зазначити, що типи жіночої ідентичності не є жорсткими категоріями, а складаються з різних елементів, які можуть змінюватись з часом та в залежності від контексту. Крім того, кожна жінка може мати унікальний досвід та відношення до своєї ідентичності, які можуть не підходити до будь-якої з цих категорій.

Також важливо враховувати, що жіноча ідентичність є складною та багатогранною, і не може бути обмежена лише на декілька типів. Жіноча ідентичність може включати різні аспекти, такі як гендерні ролі, соціальні, економічні та політичні фактори, а також індивідуальні та культурні особливості. Отже, дослідження типів жіночої ідентичності можуть бути корисні для розуміння та описування деяких аспектів жіночої ідентичності, але вони не можуть замінити унікальний та індивідуальний досвід кожної жінки.

Відповідно до соціально-психологічних досліджень, існують кілька типів жіночих ідентичностей:

Традиційна жіноча ідентичність - характеризується відданістю традиційним ролям, які визначені соціальними нормами та стереотипами. Ці жінки більше схильні віддавати перевагу сімейному життю та ролі матері, ніж кар'єрі.

Модерна жіноча ідентичність - це ідентичність, яка відображає змінюючіся ролі жінок в суспільстві. Жінки з таким типом ідентичності більше орієнтовані на кар'єру та самореалізацію, ніж на сімейне життя.

Феміністична жіноча ідентичність - це ідентичність, яка зосереджена на боротьбі за права жінок та рівність статей. Жінки з цією ідентичністю активно діють в жіночих рухах та ставлять свої права вище, ніж традиційні стереотипи та ролі.

Інтерсекційна жіноча ідентичність - це ідентичність, яка враховує вплив різних аспектів жіночого життя (стать, расу, клас, сексуальну орієнтацію, і т.д.) на формування жіночої ідентичності та визначення її ролі в суспільстві. Жінки з таким типом ідентичності зосереджені на боротьбі зі стереотипами та

нерівностями в усіх аспектах життя, що впливають на їхнє самоідентифікацію та роль в суспільстві.

Традиційна жіноча ідентичність - це тип ідентичності, який ґрунтується на традиційних гендерних ролях та очікуваннях, які включають роль домогосподарки та матері, залучення до сімейного життя та догляду за дітьми, підтримку свого партнера та взаємоповагу у стосунках.

Жінки, які ідентифікуються з традиційною жіночою ідентичністю, зазвичай вважають, що їхня головна роль - забезпечити затишок та догляд у домі, а також виховувати дітей. Вони часто приділяють велику увагу сімейним цінностям та традиціям, а також вважають, що роль жінки полягає в тому, щоб підтримувати та допомагати своєму чоловікові в кар'єрі та інших життєвих аспектах.

Однак, така ідентичність може бути обмеженою, оскільки вона може призводити до нерівності в стосунках та обмеження жіночих можливостей в кар'єрі та особистому житті. Також, традиційна жіноча ідентичність не враховує різноманітність жінок та їхніх індивідуальних потреб та бажань.

Необхідно також зазначити, що не всі жінки, які відчувають внутрішню спрямованість на традиційну роль у сім'ї, обов'язково ідентифікують себе з традиційною жіночою ідентичністю. Це може бути пов'язано зі зміною соціального та культурного контексту, де жінки можуть мати більше можливостей для прояву себе в різних сферах життя та здійснення своїх особистих аспектів.

Продовжуючи, традиційна жіноча ідентичність передбачає прийняття ролі "жінки в домі", де вона має бути зосереджена на виконанні сімейних обов'язків та забезпеченні затишку та гармонії в родині. Жінка, яка ідентифікується з цим типом, може відмовлятися від кар'єри або обмежувати її масштаби в ім'я забезпечення сім'ї та дітей. Також, цей тип ідентичності може супроводжуватися високим рівнем релігійності та консервативних цінностей, які передбачають певну роль жінки в сім'ї та суспільстві.

З іншого боку, критики традиційної жіночої ідентичності вказують на те, що вона може призводити до обмеження можливостей жінок та їх потенціалу в різних сферах життя. Також, цей тип ідентичності може бути особливо невідповідним для жінок, які не хочуть мати дітей або не відчують відповідальності за забезпечення затишку в родині.

Важливо зрозуміти, що жіноча ідентичність може бути дуже складною та неоднозначною, і відбивати різні аспекти особистості та життя жінок. Традиційна ідентичність може бути певним вибором для деяких жінок, але не відображати поглядів та цінностей інших.

Модерна жіноча ідентичність - це тип ідентичності, який характеризується зміненими уявленнями про роль жінки у суспільстві та сімейному житті. Жінки з цим типом ідентичності більш самодостатні та активні у сфері кар'єри, мають більше можливостей для вибору професій та життєвого стилю.

Жінки з модерною ідентичністю частіше визнають значення самореалізації та особистого розвитку, і більшою мірою дотримуються цих цінностей. Вони більш свідомо відносяться до власних потреб та бажань, та більш часто займаються самоосвітою та самовдосконаленням.

Жінки з модерною ідентичністю також можуть бути більш відкриті щодо своєї сексуальності та вільніше відноситися до традиційних ролей статі. Вони можуть бути більш схильні до вибору неконвенційних статевих орієнтацій або відносин. Цей тип ідентичності розвивається під впливом культурних змін та соціальних рухів, що спрямовані на рівність статей та розширення прав жінок. Однак, це не означає, що всі жінки з цим типом ідентичності однакові - є значні різноманітності в індивідуальних уявленнях та практиках, які пов'язані з цим типом ідентичності.

Феміністична жіноча ідентичність - це ідентичність, яка базується на принципах фемінізму, що спрямовані на забезпечення рівності між чоловіками та жінками в усіх сферах життя. Жінки, які ідентифікуються з феміністичною ідентичністю,

переконані в тому, що жінки повинні мати ті ж права, можливості та привілеї, що і чоловіки.

Ці жінки зазвичай вважають, що традиційні ролі жінки як домогосподарки та матері повинні бути поширені на рівних умовах з ролями чоловіків. Вони протестують проти дискримінації жінок на робочому місці, у політиці та інших сферах життя, і активно пропагують рівність прав для жінок.

Жінки з феміністичною ідентичністю можуть проявляти активну участь у жіночих групах та організаціях, а також просувати феміністські ідеї у соціальних мережах та в інших громадських дискусіях.

Цінності, які важливі для феміністичної ідентичності, включають рівність, справедливість, самостійність та самовизначення. Жінки з феміністичною ідентичністю можуть бути впевнені, сильними та незалежними, а також відкритими до спілкування та співпраці з іншими жінками, які ділять їхні переконання.

Інтерсекційна жіноча ідентичність - це тип ідентичності, який враховує взаємозв'язок різних форм дискримінації та соціальних нерівностей (на основі раси, етнічної приналежності, класу, гендерної належності, сексуальної орієнтації та ін.), що впливають на життя жінок.

Ідея інтерсекційної ідентичності була розроблена американською активісткою та письменницею Кімберле Креншоу в 1989 році. Вона запропонувала теорію, згідно з якою жінки можуть стикатися з дискримінацією не тільки через свою стать, але й через інші соціальні ідентичності, які взаємодіють між собою.

Наприклад, жінка може стикатися з дискримінацією через стать та етнічну приналежність, що може призвести до більш важких наслідків, ніж просто дискримінація на основі статі або раси окремо. Інтерсекційна ідентичність дає можливість краще розуміти та враховувати цей взаємозв'язок різних форм дискримінації та соціальних нерівностей, що важливо для розвитку більш інклюзивного та рівного суспільства.

Узагальнюючи всі типи жіночих ідентичностей, можна сказати, що кожен тип має свої особливості та характеристики. Традиційна жінка вірить в традиційні ролі статі та прагне до забезпечення гармонійної родинної динаміки. Модерна жінка хоче досягти успіху в кар'єрі та мати незалежність, але в той же час прагне до рівноваги між сімейним та професійним життям. Феміністична жінка вірить у рівність статей та бореться за права жінок та соціальну справедливість. Інтерсекційна жінка розуміє, що її ідентичність формується не тільки через стать, але і через інші фактори, такі як раса, етнічна приналежність, клас, сексуальна орієнтація тощо.

Важливо зазначити, що жіноча ідентичність - це складний та різноманітний феномен, який залежить від багатьох факторів. Крім того, типи жіночих ідентичностей не є жорсткими категоріями, а можуть перетинатися та взаємодіяти між собою.

Розуміння різних типів жіночих ідентичностей є важливим кроком для розуміння та підтримки різноманітності жіночого досвіду та побудови більш інклюзивного та рівноправного суспільства.

3.1 Типологія жіночої ідентичності у творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович.

Твори Дракулич та Матанович представляють різні аспекти життя людей на тлі історичних та культурних подій, що відбулися в колишній Югославії. Жіночі героїні в обох авторів розкривають свої ідентичності у складних умовах суспільства, що випробовує їх на міцність.

«Frida ili o boli» - це роман про життя Мексиканської художниці Фріди Кало, яка прожила коротке, але насичене життя, знайшла своє місце в мистецтві та змогла здолати свої фізичні обмеження. У творі Славенки Дракулич Фріда відображається як сильна, незалежна жінка, яка не дозволяє своїм фізичним обмеженням заважати її творчості та життєвому досвіду. Фріда представляє

собою образ жінки, яка не згодна зі стереотипними уявленнями про жіночу ідентичність та роль у суспільстві, вона не боїться висловлювати свої думки та відстоювати свої права.

У цьому творі жіноча ідентичність представлена як боротьба зі стереотипними уявленнями про роль жінки в суспільстві, а також зі своїми фізичними обмеженнями. Фріда була жінкою з хворобливими ногами, але вона не змогла здолати своє хворобливе становище, вона зробила свій недуг своїм сильним боком та надихала інших своєю сміливістю та силою волі.

Однак, Фріда не є єдиним образом жінки у творі Славенки Дракулич. Іншим образом є Клара, дружина Мексиканського поета та драматурга Габріеля Гарсія Маркеса. Клара відображає собою жінку, яка змушена була жити від імені свого чоловіка, забуваючи про свої власні бажання та потреби. Вона мріє про те, щоб знайти своє власне місце в житті та здійснити свої творчі мрії. Клар а бореться з тим, щоб визначити свою власну ідентичність та знайти своє місце у світі, окрім того, вона стикається зі стереотипними уявленнями про роль жінки в суспільстві та залежність від свого чоловіка.

Отже, у творі «Frida ili o boli» Славенки Дракулич жіноча ідентичність представлена різноманітними образами - від сильної та незалежної Фріди, яка бореться з фізичними обмеженнями та стереотипами, до Клари, яка змушена бути залежною від свого чоловіка та забуває про свої власні бажання та потреби. Ці образи показують, що жіноча ідентичність - це складний та багатогранний поняття, яке залежить від багатьох чинників, таких як соціальний контекст, фізичні обмеження та особисті бажання та мрії.

У творі Юліани Матанович «Zašto sam vam lagala» жіноча ідентичність представлена через образи різних героїнь, які знаходяться у пошуку свого місця в житті та прагнуть знайти свою ідентичність.

Одна з головних героїнь, Міна, є молодою жінкою, яка знаходиться у пошуках своєї ідентичності. Вона намагається зрозуміти, хто вона є, і чого вона хоче від

життя. Міна працює в банку та мріє про кар'єру, але згодом зрозуміла, що це не відповідає її справжнім бажанням. Вона вирішує залишити роботу та поїхати до Італії, де намагається знайти себе та свою ідентичність.

Інша героїня, Габрієлла, є дружиною та матір'ю, яка жертвує своїми бажаннями та мріями для сім'ї. Вона живе в тіні свого чоловіка та дітей та намагається знайти своє власне місце у світі. Габрієлла зустрічається зі своєю колишньою коханою, що допомагає їй зрозуміти, що вона повинна прагнути до своїх власних мрій та бажань.

Також у творі є героїня, яка не може знайти свою ідентичність та знаходиться у постійному стані депресії. Вона намагається знайти себе через віру у Бога та пошуки духовності.

Усі героїні твору представлені у пошуку своєї ідентичності та прагненні знайти своє місце в житті. Юліана Матанович показує, що жіноча ідентичність - це постійний процес, який може змінюватись з часом та життєвими обставинами. Вона наголошує на тому, що жінки повинні мати можливість вибирати свої власні шляхи та знайти свою ідентичність, незалежно від стереотипних ролей, які їм приписують у суспільстві.

У цьому творі Матанович вдається до різних методів, щоб показати різні шляхи до знаходження ідентичності: через роботу, подорожі, стосунки з іншими людьми, духовність тощо. Вона демонструє, що кожна жінка має свої власні шляхи до знаходження своєї ідентичності та вирішення життєвих питань.

Таким чином, у творі Юліани Матанович «Чому я Вам брехала» жіноча ідентичність представлена через образи різних героїнь, які знаходяться у пошуку свого місця в житті та прагнуть знайти свою ідентичність, незалежно від стереотипних ролей, які приписуються їм у суспільстві.

У творах «*Zašto sam vam lagala*» і «*Frida ili o boli*» представлені різні аспекти жіночої ідентичності.

У «*Zašto sam vam lagala*» головні героїні, Міна, Габрієлла та інші, намагаються знайти свою ідентичність та своє місце в житті. Вони по-різному вирішують цю проблему, одна з них їде до Італії, інша зустрічається зі своєю колишньою коханою, третя намагається знайти себе через духовність. У цьому творі показано, що жіноча ідентичність - це постійний пошук, який може бути складним та болісним, але необхідним для розвитку та самореалізації.

У «*Frida ili o boli*» жіноча ідентичність також є важливою темою. Головна героїня, Фріда Кало, знаходиться в постійному пошуку себе та своєї ідентичності, що відображається у її мистецтві та особистому житті. Вона стикається зі складними викликами, такими як хвороба, руйнування здоров'я та зіткнення з культурними та соціальними обмеженнями. Проте, Фріда бореться з цими викликами та використовує їх, щоб розвиватися як мисткиня та як людина.

Отже, хоча обидва твори мають сильний акцент на жіночу ідентичність, вони розглядають її з різних кутів. «*Zašto sam vam lagala*» представляє пошук ідентичності як постійний процес, який може бути болісним та складним, а «*Frida ili o boli*» показує, що ідентичність може бути знайдена у складних обставинах та може бути викликом для розвитку та самореалізації. Обидва твори показують важливість самоідентифікації та пошуку внутрішньої гармонії для жінок, але кожен з них наголошує на різних викликах та перешкодах, що можуть виникати під час цього процесу.

У творі Юліани Матанович «*Kao da smo otac i kći*» авторка розглядає тему жіночої ідентичності через взаємини між головною героїнею, Марією, та її батьком. Марія є молодою жінкою, яка змушена доглядати за своїм хворим батьком. Ця ситуація перевертає її життя догори ногами, і Марія починає заново роздумувати про свою ідентичність та своє місце у світі.

У «*Kao da smo otac i kći*» авторка показує, що жіноча ідентичність може бути сильно вплинута сімейними зв'язками та стосунками з батьком. Марія має внутрішній конфлікт між своїми особистими бажаннями та відповідальністю

перед батьком. Вона постійно бореться з власними переконаннями та намагається знайти баланс між своїми потребами та потребами інших.

У романі "Као да смо отас і ксі" містять багато цитат про жіночу ідентичність:

"Я боюся, що якщо я не буду робити те, чого від мене очікують, то я не буду належати до своєї родини, своєї країни, свого народу."

"Я не знаю, хто я є, але я знаю, хто я не є. Я не є тим, кого хочуть у мені бачити інші."

"Я не знаю, як бути собою і не втратити тих, кого я люблю."

"Мені завжди здавалося, що я маю стати кимось великим і внести свій внесок у світ. Але зараз я не знаю, чи зможу я це зробити, не втративши себе."

"Якби я не була жінкою, моя родина, мій народ, моя країна не вимагали б від мене того, що вони вимагають зараз."

У творі «Као да смо отас і ксі» складний за своєю структурою та фокусується на більш особистій драмі своєї головної героїні. Однак, у творі досліджують складність жіночої ідентичності, зокрема, взаємозв'язки між різними сферами життя жінки, включаючи сім'ю, роботу, стосунки та самоідентифікацію.

У творі «Као да ме пета» Славена Дракулич розглядає тему жіночої ідентичності через призму війни та насильства. Головна героїня, жінка, яка пережила війну в Югославії, ділиться своїм досвідом виживання та відновлення своєї ідентичності. Автор показує, як війна може вплинути на жіночу ідентичність, яка може бути підірвана в результаті насильства, травм та втрат. Героїня досвідчує втрату своєї сім'ї та руйнування своєї домівки, що робить її пошук себе та збереження своєї ідентичності складним та болісним.

У цьому творі зосереджено увагу на тому, як насильство, війна та страждання можуть змінити жіночу ідентичність, викликати пошук себе та змусити дійти до глибоких висновків щодо своєї особистості та місця у світі.

Отже, можна стверджувати, що «Као да ме пета» розглядає жіночу ідентичність як щось, що може бути постраждане та підірване насильством, втратами та

стражданнями, і водночас щось, що може бути відновлене шляхом пошуку та розуміння самої себе.

У творі «Kao da me nema» Дракулич головна героїня, яка є автобіографічним персонажем, описує своє життя у часи війни в Югославії. Вона зазнала жорстокості та тортур від сербських в'язнів у таборі концентрації, а потім повернулася до Боснії, де відчула відчуження та неприйняття від свого оточення. Її ідентичність була підірвана через травми, які вона зазнала від війни та насильства.

У творі Юліани Матанович «Kao da smo otac i kći» головна героїня, Андреа, випадково зустрічає свого батька, якого вона не бачила з дитинства, і їхні стосунки змінюються. Вона стикається зі своєю ідентичністю через питання своєї спадкоємності, а також через конфлікти з батьком, який є жорстоким та контролюючим. Андреа намагається знайти своє місце в житті, покращити стосунки з батьком та розібратися зі своєю сексуальністю.

Обидва твори представляють жінок, які стикаються зі складнощами з приводу своєї ідентичності та змушені боротися з ними. Однак, в «Kao da me nema», Дракулич, ідентичність головної героїні була серйозно підірвана через війну, а насильство, тоді як в «Kao da smo otac i kći», Андреа намагається знайти своє місце в родині та в суспільстві. Однак, обидва твори демонструють, що жіноча ідентичність може бути складною та болісною, і що її здобуття може вимагати сильного напруження та боротьби.

У творах Дракулич, героїні часто знаходяться у складних ситуаціях, пов'язаних зі суспільними та політичними перетвореннями, але вони відзначаються сильним духом та здатністю боротися з проблемами. Традиційні ролі жінки-дружини та матері часто змінюються на роль активних учасниць суспільства, які допомагають розкривати історії про неправду та нерівність.

У творах Матанович, героїні зазвичай знаходяться у пошуку свого місця в житті та визначенні своєї ідентичності, але цей пошук здебільшого відбувається на

підсвідомому рівні. Вони намагаються зрозуміти своє минуле та теперішнє, а також про власні страхи та комплекси, і здебільшого вдаються до аналізу своєї пам'яті та історії, щоб розкрити та зрозуміти своє місце у світі. У творах Матанович також звертається увага на те, як сучасна жінка прагне знайти своє місце у світі, змінюючи традиційні ролі, та показується, як це може бути складно та болісно.

У творах Дракулич і Матанович також можна побачити спробу розкриття проблем, пов'язаних з політичними та суспільними перетвореннями, та їх впливом на жінок. Однак, Дракулич звертається більше до історії своєї країни та її політичної системи, тоді як Матанович звертається до тем, пов'язаних з ідентичністю та місцем жінки у світі, а також з тим, як це впливає на їхнє життя. Загалом, твори Дракулич та Матанович допомагають розкрити складні проблеми, з якими стикаються жінки у сучасному світі, і показують, як вони намагаються зрозуміти своє місце у ньому та боротися зі своїми проблемами. Обидва підходи можуть бути корисними для того, щоб краще зрозуміти та побачити проблеми, пов'язані з ідентичністю жінок в сучасному світі.

Письменниці, Славенка Дракулч та Юліани Матанович, відомі своїми феміністичними поглядами та розумінням жіночої ідентичності. У своїх творах вони описують життя жінок у складних соціальних та політичних умовах, які мають вплив на формування їхньої ідентичності.

У творах Дракулич, героїні часто стикаються з насильством, дискримінацією та іншими формами гноблення через свою стать. Авторка звертає увагу на те, як жінки відчуваються у світі, де їхні права та свободи часто порушуються, та як вони борються за своє місце у суспільстві. Жінки у творах Дракулич переживають складність формування власної ідентичності через соціальний контекст, але вони також проявляють силу та відвагу відстоювати свої права та гідність.

У творах Матанович, жінки теж стикаються з складними соціальними та культурними умовами, але їхня боротьба за своє місце у світі зазвичай

відбувається на рівні внутрішнього світу та самоідентифікації. Авторка звертає увагу на те, як жінки стикаються зі стереотипами та культурними нормами, які обмежують їхні можливості та визначають їхню роль у суспільстві. В творах Матанович героїні намагаються знайти своє місце у світі, зрозуміти свою ідентичність та свої цінності, але це їм не завжди легко дається.

Обидві письменниці досліджують тему жіночої ідентичності та боротьби зі стереотипами, але роблять це з різних позицій. У творах Дракулич, героїні борються за свої права у суспільстві, де їхні права часто порушуються через гендерну дискримінацію. У той же час, у творах Матанович, героїні звертають увагу на внутрішні бар'єри, які заважають їм розвиватися та бути собою.

Також, у творах Дракулич, героїні виступають як активні учасниці боротьби за свої права, тоді як у творах Матанович, героїні намагаються знайти своє місце у світі, звертаючи увагу на свої внутрішні переживання та пошуки сенсу життя.

У обох письменниць важливим аспектом є питання ідентичності та самовизначення жінок у складному соціально-політичному контексті, але кожна з них досліджує це питання зі своєї власної перспективи.

Обидві авторки у своїх творах вдаються до цієї концепції, щоб описати складність жіночої ідентичності у світі, де різноманітні форми дискримінації та нерівності поєднуються та взаємодіють.

У творах Дракулич, героїні стикаються зі статевою дискримінацією, насильством, культурними та політичними обмеженнями, що впливає на формування їхньої ідентичності. Авторка звертає увагу на те, як кілька форм дискримінації та нерівності взаємодіють між собою та ускладнюють життя жінок.

У творі «Као да ме нема» героїня є сербською жінкою мусульманського походження, що переживає дискримінацію через свою національність та релігію.

У "Як ми пережили комунізм і навіть сміялися", авторка описує складність бути жінкою в комуністичному суспільстві, де влада й режим використовували різні форми дискримінації для контролю населенням.

Отже, обидві авторки в своїх творах детально розглядають складність жіночої ідентичності в умовах різних форм дискримінації та нерівності. Обидва набори творів мають інтерсекційний підхід, описуючи взаємодію різних форм дискримінації та нерівності. Однак, у творах Дракулич, акцент зроблений на статевій дискримінації та політичних обмеженнях, тоді як у творах Матанович, національна та культурна ідентичність грають також важливу роль.

У своїх творах звертають увагу на складність жіночої ідентичності у світі, де різноманітні форми дискримінації та нерівності поєднуються та взаємодіють. Вони використовують концепцію інтерсекційності, щоб описати взаємодію різних форм дискримінації та нерівності на основі раси, статі, сексуальної орієнтації, класу, нації та ін.

У творах Дракулич, героїні стикаються зі статевою дискримінацією, насильством, культурними та політичними обмеженнями. У творах Матанович, жінки також стикаються зі складними соціальними та культурними умовами, але у їхній ідентичності також враховуються інші фактори, такі як сімейні зв'язки та історичні події.

Обидві авторки намагаються зображувати жінську ідентичність у всій її складності та різноманітності. Їхні твори надають важливий внесок до розуміння того, як різні форми дискримінації та нерівності можуть взаємодіяти та впливати на формування жіночої ідентичності в сучасному світі.

3.2. Вплив соціально-історичного контексту на формування ідентичності жіночих образів у творах письменниць.

Соціально-історичний контекст може сильно впливати на формування ідентичності жіночих образів у творах письменниць. У кожній епосі чи культурі, жінки стикаються зі своїми власними викликами та перешкодами у формуванні своєї ідентичності, і ці перешкоди можуть бути різними залежно від соціально-історичного контексту.

У творах письменниць з колоніальних країн можна побачити, як колонізація та відчуження від рідної культури можуть впливати на формування ідентичності жінок. У творах письменниць з країн, що пройшли війну, можна побачити, як війна та насильство можуть впливати на формування ідентичності жінок. У творах письменниць з країн, що проходять перехідний період, можна побачити, як соціальні та культурні зміни впливають на ідентичність жінок.

Крім того, у творах письменниць можна побачити, як соціально-історичний контекст впливає на вибір тем та жанрів. Наприклад, письменниці з країн, що пройшли феміністичний рух, можуть використовувати свої твори для звернення уваги до гендерної нерівності та дискримінації.

Усі ці фактори важливі для розуміння та аналізу творів письменниць, а також для розуміння того, як соціально-історичний контекст впливає на формування ідентичності жіночих образів.

До історичного контексту, який впливає на формування ідентичності жіночих образів у творах письменниць, можна віднести також політичні та культурні зміни, які відбуваються в суспільстві. Наприклад, у другій половині ХХ століття, жінки почали активно боротися за свої права та ідентичність у рамках феміністського руху. Це відобразилося в творах письменниць того часу, де жіночі образи стали більш незалежними та самостверджувальними.

Також значний вплив на формування жіночої ідентичності має культурний контекст. Наприклад, в творах письменниць, які належать до різних культурних традицій, можна побачити різні підходи до уявлень про роль жінки в суспільстві та її ідентичність. У творах, написаних в азіатських країнах, жіночі образи можуть бути більш традиційними та підпорядкованими культурним нормам, тоді як у творах західних письменниць жіночі образи частіше відображають більш незалежну і самостійну жінку.

Отже, соціально-історичний та культурний контекст має значний вплив на формування ідентичності жіночих образів у творах письменниць. Розуміння

цього впливу допомагає нам краще розуміти інтерпретацію та вивчення літературних творів.

Соціально-історичний контекст, в якому жінки жили і творили у 20-21 століттях, значно вплинув на формування ідентичності жіночих образів у творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович.

У творах Дракулич, які були написані після розпаду Югославії та падіння комуністичного режиму, авторка звертає увагу на те, як різні форми дискримінації та нерівності впливають на формування ідентичності жінок. У «Као да ме нема» героїня є сербською жінкою мусульманського походження, що стикається з дискримінацією через свою національність та релігію. У «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Hagu», авторка описує життя жінок у концтаборі під час Другої світової війни, де вони стикалися зі статевою та расовою дискримінацією.

У творах Дракулич, написаних після падіння комуністичного режиму, авторка описує складність бути жінкою в комуністичному суспільстві, де влада й режим використовували різні форми дискримінації для контролю над населенням. У "Як ми пережили комунізм і навіть сміялися", авторка описує складність бути жінкою у радянському суспільстві, де жінки часто були обмежені в своїх правах та можливостях.

Соціально-історичний контекст значно вплинув на формування ідентичності жіночих образів у творах Дракулич та Матанович. У їх творах ми бачимо, як різні форми дискримінації, насильства та нерівності впливали на формування жіночої ідентичності, а також як жінки в боротьбі з цими проблемами проявляли силу та волю.

У підсумку, соціально-історичний контекст впливає на формування ідентичності жіночих образів у творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович. Обидві письменниці описують життя жінок у складних історичних періодах, де вони стикалися з різними формами дискримінації та нерівності. В їх творах можна

побачити, як соціально-історичний контекст формує типи жіночих ідентичностей, які залежать від конкретного часу та місця.

У творах Дракулич, авторка звертає увагу на те, як національність, релігія, стать, раса та інші фактори впливають на життя жінок у різних історичних контекстах.

У «Kaо da me nema» героїня стикається з дискримінацією через своє мусульманське походження, а в «Ne bi ni mrava zgazili: ratni zločinci na sudu u Nagu» жінки в концтаборі стикалися зі статевою та расовою дискримінацією.

У творах Дракулич, написаних після падіння комуністичного режиму, авторка описує складність бути жінкою в комуністичному суспільстві, де влада та режим використовували різні форми дискримінації для контролю населення. У "Як ми пережили комунізм і навіть сміялися", авторка описує складність бути жінкою у радянському суспільстві, де жінки часто були обмежені в своїх правах та можливостях.

У загальному плані, твори Славенки Дракулич та Юліани Матанович відображають важливі проблеми жіночої ідентичності, які виникають в результаті соціально-історичного контексту. Обидві письменниці звертають увагу на важливість різних аспектів, таких як національність, стать, релігія та інші фактори, у формуванні жіночої ідентичності та її сприйнятті в суспільстві. Таким чином, їх твори стають важливими джерелами для розуміння жіночої ідентичності та її залежності від соціально-історичного контексту.

У творчості письменниць соціально-історичний контекст грає важливу роль у формуванні ідентичності жіночих образів. Наприклад, у період радянської влади було встановлено стереотипи щодо ролі жінки в суспільстві, і це знайшло відображення у літературі. Однак, з часом, зміни в соціально-історичному контексті призвели до розширення ідентичності жіночих образів у творах письменниць, що дозволило висвітлювати різноманітні аспекти жіночої ідентичності та створювати більш складні та реалістичні образи. Таким чином, можна стверджувати, що соціально-історичний контекст впливає на формування

ідентичності жіночих образів у творах письменниць, але також і змінюється під впливом літературного мистецтва.

Висновки

Дослідження особливостей художнього зображення жіночої ідентичності в прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович є важливим в контексті сучасної літературознавчої дискусії. У ході аналізу творчості обох авторок було виявлено, що вони висвітлюють проблему жіночої ідентичності через призму різних соціальних, культурних та історичних контекстів.

Авторки демонструють жінок, що знаходяться в пошуках свого місця в суспільстві, їхні пошуки ідентичності часто пов'язані зі зіткненням зі стереотипами та конвенціями. Показують, що жінки можуть знаходити свою ідентичність у процесі відчуження від стереотипів, у своїх власних досвідчених болях та внутрішніх конфліктах.

Дослідження впливу соціокультурного та історичного контексту на формування ідентичності жінок в прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович показало, що ці фактори мають велике значення для формування жіночої ідентичності. Авторки використовують реалії свого часу, щоб відобразити проблеми, з якими зіткнулися жінки, та показати, як вони вирішували свої проблеми.

Також нами було виявлено, що авторки використовують у своїй творчості різні жанрові форми, такі як роман, оповідання та есе, що дозволяє більш повно й змістовно висвітлити тему жіночої ідентичності.

Окрім того, це дозволило визначити, що обидві авторки не просто зображують проблему жіночої ідентичності, а й активно виступають за права жінок та фемінізм як такий.

У творчості Славенки Дракулич та Юліани Матанович присутня тема сексуальної та гендерної дискримінації, яка стає передумовою для відчуження жінок від суспільства та формування негативної ідентичності.

Авторки зосереджуються на проблемах, що виникають у жінок на шляху до самоідентифікації та створення власної ідентичності, а також на тому, як жінки реагують на соціальні норми та очікування, що на них накладає суспільство.

Ми виявили, що у творчості Славенки Дракулич та Юліани Матанович присутні елементи феміністської критики культури та суспільства в цілому. Це дало нам змогу чітко виокремити основні типи жіночої ідентичності у творах Славенки Дракулич та Юліани Матанович.

Авторки зображують жінок як активних учасниць суспільного життя, які не хочуть підпорядковуватись патріархальним стереотипам та очікуванням.

Аналіз творчості обох авторок дозволив визначити, що вони розуміють важливість розгляду теми жіночої ідентичності та її проблем в контексті сучасного світу.

У своїх творах демонструють, що зміна ставлення до жінок та їх прав в суспільстві є необхідним етапом у формуванні прогресивного суспільства.

В літературі та інших мистецьких творах часто зустрічаються теми, пов'язані з жіночими образами та проблемою жіночої ідентичності. Славенка Дракулич у своїх творах надає численні приклади жінок, які стикаються з нещастями у своєму особистому житті та мають складні взаємини з рідними, особливо з чоловіками. Вона зосереджується на проблемах насильства над жінками, традиційних стереотипів, що обмежують їх можливості, а також на складнощах, з якими стикаються жінки, намагаючись висловити свої почуття та бути справжніми в суспільстві.

Роман "Frida ili o boli" Славенки Дракулич розповідає історію жінки, яка прагне знайти свій шлях після пережитої травми та болю, що її випробували.

Героїні Славенки Дракулич намагаються знайти своє місце в житті і зберегти свою унікальність, ураховуючи свої сімейні обов'язки. Вона розглядає широкий спектр тем, пов'язаних з жіночими досвідами та болем, які можуть статися у будь-який період життя. Роман "Mramorna koža" Славенки Дракулич розповідає

історію жінок, які зіткнулися з труднощами, пов'язаними зі стереотипами про сім'ю та роль жінки у суспільстві.

У романі Славенки Дракулич майстерно відтворено зіткнення жінок зі стереотипними уявленнями про жіночу роль у суспільстві. Ці образи мають велике значення, оскільки вони спонукають читачів задуматися про відмінності в умовах життя жінок, їх проблеми та складні рішення, з якими вони зіштовхуються.

Роман «*Zašto sam vam lagala*» розповідає про Іву, жінку, яка повертається до свого рідного міста після тривалої відсутності. Ця книга пропонує багато різних жіночих персонажів, які ілюструють різноманітні аспекти жіночої ідентичності та досвіду.

Іва переживає кризу, її шлюб розпадається, і вона зіштовхується зі своїми минулими проблемами, намагаючись знайти вихід із складної ситуації.

У цьому романі Юліана Матанович майстерно передає складність жіночого досвіду та різноманітні аспекти жіночої ідентичності.

Процес дослідження також вказав на те, що Славенка Дракулич та Юліана Матанович розуміють необхідність боротьби зі стереотипами та дискримінацією на основі гендеру.

Авторки демонструють у своїх творах, що жінки можуть бути активними учасницями різних сфер життя та мати вагому думку щодо суспільних питань.

Дослідження показало, що творчість Славенки Дракулич та Юліани Матанович є важливим внеском у розвиток феміністської літератури та допомагає підвищити рівень свідомості про жіночі проблеми.

Авторки допомагають піднімати проблеми жіночої ідентичності та показувати шляхи до її формування, що допомагає підвищити рівень свідомості про цю проблему.

Дослідження показало, що творчість Славенки Дракулич та Юліани Матанович має вагому соціальний вплив та може сприяти формуванню прогресивної культури рівності.

Авторки показують, що жінки можуть мати вагому думку щодо різних аспектів життя та вносити важливий внесок у розвиток суспільства. Вони розкривають проблеми, з якими стикаються жінки у сучасному світі, такі як дискримінація на основі гендеру, насильство, нерівність у рівні оплати праці та інші. Авторки спонукають до розмови про ці проблеми та до дій для їх вирішення.

Таким чином, дослідження підтверджує важливість розгляду теми жіночої ідентичності та її проблем у контексті сучасного світу. Творчість Славенки Дракулич та Юліани Матанович є важливим зразком для подальшого розвитку феміністської літератури та сприяє популяризації ідеї рівності статей. Їхні твори допомагають підвищувати рівень свідомості про жіночі проблеми та спонукають до дій для їх вирішення, що допомагає формувати прогресивну культуру рівності та покращувати життя жінок у суспільстві.

Отже, дослідження особливостей художнього зображення жіночої ідентичності в прозі Славенки Дракулич та Юліани Матанович дає можливість краще зрозуміти проблематику жіночої ідентичності в сучасній літературі. Результати дослідження можуть бути використані в подальших наукових дослідженнях з цієї теми, а також в практичній діяльності, спрямованій на підтримку рівноправ'я та боротьбу з дискримінацією жінок. Дослідження показало, що художнє зображення жіночої ідентичності може бути досить складним та багатограним, і що важливо досліджувати його в різних соціальних та культурних контекстах. Також ми виявили, що проза Славенки Дракулич та Юліани Матанович може бути цінним джерелом інформації для тих, хто цікавиться проблемами жінок та їхньої ідентичності.

Насамкінець, можна зазначити, що дослідження жіночої ідентичності в літературі відкриває шлях до більш глибокого розуміння сучасного світу, до

розвитку толерантності та співпраці між людьми різних соціальних груп. Тому, ця тема є дуже актуальною для сучасної літературознавчої дискусії та має значний науковий та соціальний потенціал для майбутніх досліджень та практичних застосувань.

Список використаної літератури:

1. Батлер, Джудіт. "Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity". New York: Routledge, 1990
2. Ганич Д., Олійник І. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1994. – 245 с.
3. Белла Хукс."Феміністичні перспективи на культуру та суспільство" Белла Хукс
4. Дракулич, Славенка. Коли мене нема(Є). К.: Києво-Могилянська Академія, 2005.
5. "Тіло як доказ індивідуальної та національної ідентичності в творах Славенки Дракулич" М. Чередниченко (2018)
6. Матанович, Юліана. Као да smo otac i kći. Београд: Laguna, 2017.
7. Матанович, Юліана. Knjiga od žena, muškaraca, gradova i rastanaka. Београд: Laguna, 2009.
8. "Жіноча ідентичність у творах Юліани Матанович" І. Ревакова (2017)
9. "Жіноча ідентичність в творчості Славенки Дракулич" В. Гребінчук (2016)
- 10."Тіло, насильство та ідентичність в творах Славенки Дракулич" М. Лавренюк (2015)
- 11."Жіноча ідентичність та гендерні стереотипи в творах Юліани Матанович" Л. Герасименко (2014)
- 12.Олексієнко Л.П., Шумейло О.Л. Сучасний тлумачний словник української мови. К.: Кобза, 2004.
- 13."Тіло як боекватна поверхня: гендер, капіталізм та глобалізація" Мікелла Мессіта
- 14."Критика влади/Влада критики" Гей Гейті та Чандра Талпад Моханті
- 15."Фемінізм як соціальна теорія" Франсуаза Коллінз
- 16."Гендерність: соціологічна перспектива" Барбара Рисман та Каролл Мюллер

- 17.Фудерер, Т.О. Граматичні трансформації при художньому перекладі прози з хорватської мови на українську.
- 18.Маркс, Карл та Фрідріх Енгельс. "Маніфест комуністичної партії". Київ: Критика, 2014.
- 19.Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як, Ю. Ковалів та інші. – К., 1997. – 752 с.
- 20.Як ми пережили комунізм і навіть сміялись. — Київ.: Yakaboo Publishing, 2019. — 208 с. — [ISBN 978-617-7544-10-3](https://www.isbn-international.org/product/978-617-7544-10-3)
- 21.Braidotti, Rosi. Nomadic Subjects: Embodiment and Sexual Difference in Contemporary Feminist Theory. New York: Columbia University Press, 1994.
- 22.Butler, Judith. Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity. New York: Routledge, 1990.
- 23.Cixous, Hélène. The Laugh of the Medusa. Signs, Vol. 1, No. 4, 1976.
- 24.Kristeva, Julia. Powers of Horror: An Essay on Abjection. New York: Columbia University Press, 1982.
- 25.Showalter, Elaine. A Literature of Their Own: British Women Novelists from Bronte to Lessing. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1977.
- 26.Mohanty, Chandra Talpade. Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses. Feminist Review, No. 30, 1988.
27. Butler, Judith: Tela koja nešto znače: o diskurzivnim granicama pola. Dostupno na linku:<https://www.scribd.com/document/326828580/Batler-Tela-Koja-Nesto-Znace>
- 28.Butler, Judith: Gender trouble, feminism and the subversion of identity.
29. Chevalier, Jean/Cheerbrant, Alain: Rječnik simbola. Kulturno-informativni centar, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, lipanj 2007.
- 30.De Beauvoir, Simone: Drugi pol (činjenice i mitovi) Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, 1983.
- 31.Flaker, Aleksandar: Stilske formacije. Naklada Liber, Zagreb, 1986.

32. BUTLER, Judith, *Nevolje s rodom: feminizam i subverzija identiteta*, Ženska infoteka, Zagreb, 2000.
33. DRAKULIĆ, Slavenka, *Kao da me nema*, Profil multimedija, Zagreb, 2010.
34. DRAKULIĆ, Slavenka, *Frida ili o boli*, Profil proza, Zagreb, 2008.
35. DRAKULIĆ, Slavenka, *Nevidljiva žena i druge price*, Faktura, Zagreb, 2018.
36. POGAČNIK J., *Žensko pismo: kraj feminizma i ženskog pisma*, Zagreb, 2012.
37. Belsey, C. (1995). *Desire: Love stories in western culture*. Blackwell Publishers.
38. Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. Routledge.
39. Cixous, H., & Clement, C. (1986). *The newly born woman*. University of Minnesota Press.
40. De Lauretis, T. (1987). *Technologies of gender: Essays on theory, film, and fiction*. Indiana University Press.
41. Foucault, M. (1978). *The history of sexuality: Volume 1. An introduction*. Vintage Books.
42. Fraser, N. (1990). *Rethinking the public sphere: A contribution to the critique of actually existing democracy*. *Social text*, 25/26, 56-80.
43. Friedan, B. (1963). *The feminine mystique*. W. W. Norton & Company.
44. Gilligan, C. (1982). *In a different voice: Psychological theory and women's development*. Harvard University Press.
45. Harding, S. (1991). *Whose science? Whose knowledge? Thinking from women's lives*. Cornell University Press.
46. hooks, b. (1981). *Ain't I a woman: Black women and feminism*. South End Press.
47. Irigaray, L. (1985). *This sex which is not one*. Cornell University Press.
48. Kristeva, J. (1982). *Powers of horror: An essay on abjection*. Columbia University Press.
49. Lorde, A. (1984). *Sister outsider: Essays and speeches*. Crossing Press.
50. Moi, T. (1999). *What is a woman?* Oxford University Press.

51. Rich, A. (1980). Compulsory heterosexuality and lesbian existence. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 5(4), 631-660.
52. Rubin, G. (1975). The traffic in women: Notes on the "political economy" of sex. *Toward an anthropology of women*, 157-210.
53. Scott, J. W. (1986). Gender: A useful category of historical analysis. *The American Historical Review*, 91(5), 1053-1075.
54. Showalter, E. (1985). *The new feminist criticism: Essays on women, literature, and theory*. Pantheon Books.
55. Drakulić, Slavenka. 2007. *Frida ili o boli*. Profil International. Zagreb.
56. Drakulić, Slavenka. 2003. *Sabrani roman.: Kao da me nema*. Profil International. Zagreb.
57. Drakulić, Slavenka. 1989. *Mramorna koža*. Grafički zavod Hrvatske. Zagreb.
58. Bagić, Krešimir. 2016. *Uvod u suvremenu hrvatsku književnost: 1970. – 2010*. Školska knjiga. Zagreb.
59. Blenky, Mary Field. 1998. *Ženski načini spoznavanja: razvoj sebstva, svojeg glasa i svojeg duha*. Ženska infoteka. Zagreb.
60. Butler, Judith. 2000. *Nevolje s rodom: feminizam i subverzija identiteta*. Ženska infoteka. Zagreb.
61. De Beauvoir, Simone. 2016. *Drugi spol*. Naklada Ljevak. Zagreb.
62. Detoni Dujmić, Dunja. 1998. *Ljepša polovica književnosti*. Matica hrvatska. Zagreb.
63. Eagleton, Terry. 1987. *Književna teorija*. SNL. Zagreb.
64. Jurić, Marko. 2004. *Feminizam u Hrvatskoj: zablude i obmane*. DAN. Zagreb.
65. Lešić, Zdenko. 2006. *Feministička teorija i kritika. U: Suvremena tumačenja književnosti: i književnokritičko naslijeđe XX stoljeća*. Sarajevo Publishing. Sarajevo.
66. Peternai Kristina. 2012. *Ime i identitet u književnoj teoriji*. Izdanja Antibarbarus. Zagreb.

67. Sablič-Tomić, Helena. 2002. *Intimno i javno: Suvremena hrvatska autobiografska proza*. Biblioteka razotkrivanja. Zagreb.
68. Jakobović, S., Bibliografija o ženskom pismu, u: *Republika*, 1983, 11-12, str. 258-260
69. Šafranek, I.; "Ženska književnost" i "žensko pismo", *Republika*, god. XXXIX, br. 11-12, Zagreb 1983.v
70. Brizendine, L.; *Ženski mozak*, Profil, Zagreb 2008.
71. Albers, Patricia (1999). *Shadows, Fire, Snow: The Life of Tina Modotti*. [University of California Press](#). ISBN 0-520-23514-2.
72. Anderson, Corrine (Fall 2009). [Remembrance of an Open Wound: Frida Kahlo and Post-revolutionary Mexican Identity](#). *South Atlantic Review* **74** (4): 119–130. Архів [оригіналу](#) за 6 березня 2016.
73. Ankori, Gannit (2002). [Imaging Her Selves: Frida Kahlo's Poetics of Identity and Fragmentation](#). [Greenwood Press](#). ISBN 0-313-31565-5.
74. Block, Rebecca; Hoffman-Jeep, Lynda (1998-1999). Fashioning National Identity: Frida Kahlo in "Gringolandia". *Woman's Art Journal* **19** (2): 8–12.
75. Friis, Ronald (March 2004). ["The Fury and the Mire of Human Veins": Frida Kahlo and Rosario Castellanos](#). *Hispania* **87** (51): 53–61. Архів [оригіналу](#) за 28 березня 2017
76. Cooley, Paula M. (1994). *Religious Imagination and the Body: A Feminist Analysis*. [Oxford University Press](#).
77. Pierre, Clavilier (2006). Frida Kahlo, les ailes froissées, ed Jamsin [ISBN 978-2-912080-53-0](#)
78. *The Diary of Frida Kahlo*. Introduction by Carlos Fuentes. Essay by Sarah M. Lowe. London: Bloomsbury, 1995. [ISBN 0-7475-2247-2](#)
79. Tibol, Raquel (original 1983, English translation 1993 by *Eleanor Randall*) *Frida Kahlo: an Open Life*. USA: University of New Mexico Press. [ISBN 0-8263-1418-X](#)

80. *Feminism and Autobiography: texts, theories, methods*. Edited by Tess Cosstett, Celia Lury, Penny Summerfeld. - London: Routledge, 2000.
81. Showalter Blaine, *The female Malady: Women, Madness, and English Culture, 1830-1980*. - New York: Penguin Books, 1985.
82. *Feminism and Autobiography: texts, theories, methods*. Edited by Tess Cosstett, Celia Lury, Penny Summerfeld. - London: Routledge, 2000.
83. *Jus Suffragii*, офіційний журнал **International Woman Suffrage Alliance** (1906—1924)
84. «[Are Homogenous Divorce Laws in All the States Desirable?](#)» з *North American Review*, Елізабет Кеді Стентон (1900)
85. *The House of Mirth*, Едіт Вортон (1905)
86. *Women and Economics*, Жінки та економіка (поема), Шарлотта Перкінс Гілмен (1898)
87. *The Renaissance of Girls' Education in England, a Record of Fifty Years Progress*, Еліс Зіммерн^[en] (1898)
88. *The Woman's Movement in the South*, А. П. Мейо (A. P. Mayo) (1891)
89. «The Yellow Wallpaper», Шарлотта Перкінс Гілмен (1892)^[19]
90. *Woman, Church, and State*, Матильда Джослін Гейдж^[en] (1893)
91. Marlene Dixon. *The Rise and Demise of Women's Liberation: A Class Analysis*. 1977. Архів оригіналу за 15 липня 2018. Процитовано 3 червня 2018.
92. [Marlene Dixon. The Rise and Demise of Women's Liberation: A Class Analysis](#). 1977. Архів оригіналу за 15 липня 2018. Процитовано 3 червня 2018.
93. *The Matriarchal-Brotherhood: Sex and Labor in Primitive Society*, Евелін Рід^[en] (1954)
94. *Woman as a Force in History. A Study in Traditions and Realities*, Мері Піттер Бірд (1946)
95. Вірджинія Вулф. До маяка. видавництво Знання 2017.